БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

№ 135 (626)

11 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

Июль Пленумининг қарорлари амалда

Бундан бир йил муқаддам КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми «Саноатни янада юксалтириш, техникани янада тараққий эттириш ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни янада яхшилаш вазифалари тўғрисида» қарор қабул қилган эди. Пленум социалистик саноатни ривожлантиришда қўлга киритилган ютуқларни қайд қилиб ўтиш билан бирга, бу соҳадаги жиддий камчиликларни, чунончи: саноатнинг бир қанча тармоқларида фан ва техниканинг энг муҳим муваффақиятлари ишлаб чиқаришга суст жорий қилинаётганлигини, мавжуд резервлардан ёмон фойдаланилаётганлигини, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш даражаси ҳали ҳам етарли эмаслигини, илғор, прогрессив технологияни ишлаб чиқиш ва уни ўзлаштиришдаги, шунингдек бошқа камчиликларни рўй-рост очиб ташлаган эди.

Пленум министрлар ва идора раҳбарлари янги машиналар, механизмлар, асбоблар ва аппаратлар, материалларнинг янги турларини ва прогрессив технологияни вужудга келтириш ишларига суст раҳбарлик қилаётганликлари, саноатдаги кўпгина раҳбар ходимларнинг кибрланиб ва хотиржамлик кайфиятига берилиб кетганликлари, топширилган иш учун жавобгарлик ҳиссини йўқотиб қўйганликлари янги техникани халқ хўжалигига қониқарсиз жорий қилинаётганлигига асосий сабаб бўлаётганлигини алоҳида кўрсатиб ўтган эди. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми, халқ хўжалик планини бажаришни таъминлаш билан бир қаторда ишлаб чиқариш техника даражасини ҳар томонлама оширишни таъминлаш партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг саноат соҳасидаги энг муҳим вазифалари деб ҳисоблади.

Пленумдан сўнг тарихан жуда қисқа вақт — бир йил ўтди. Мамлакатимиз меҳнаткашлари Пленум қарорида белгилаб берилган ғоят катта вазифаларни муваффақият билан амалга ошириш учун совет кишиларига хос ғайрат ва шижоат билан ишга киришдилар. Ўтган бир йил мобайнида техникани янада тараққий эттириш ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни янада яхшилаш соҳасида кўпгина муҳим тадбирлар амалга оширилди. Биргина Тошкент шаҳридаги саноат корхоналарида шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида 97 поток линияси ва конвейерлар ташкил қилинди. Умумий майдони 64 минг квадрат метр бўлган 78 цех реконструкция қилинди ва қурилди, 579 та станок, агрегат ва механизм модернизация қилинди. Шунингдек, Чирчиқ, Бекобод ва бошқа шаҳарлардаги корхоналарда ҳам янги техника ва прогрессив технологияни ўзлаштиришга қаратилган қатор тадбирлар амалга оширилди. Шаҳар ва район партия комитетлари ҳамда корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотлари ишлаб чиқариш экономикаси билан яқиндан шуғуллана бошладилар, саноатга партия раҳбарлиги савиясини анча оширдилар. Шунинг натижасида область саноати 1955 йил давлат планини муддатидан анча илгари ортиғи билан адо этди. 1956 йилнинг олти ойлик топшириғи ҳам ошиғи билан бажарилди. Область саноати шу йилнинг беш ойи мобайнида пландан ташқари 41 миллион киловатт-соат электр қуввати, 50 минг тонна кўмир, 2 минг тоннадан ортиқ прокат, 647 культиватор, 500 кўрак териш машинаси, 2 минг тоннага яқин пахта толаси ва бошқа кўпгина маҳсулотлар ишлаб чиқарди. Булар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорини бажаришдаги дастлабки натижалардир.

Коммунистик партия қўлга киритилган ютуқлар билан кибрланиб, хотиржамлик кайфиятига берилиб кетмаслик керак, балки бу ютуқларни янада кўпроқ куч-ғайрат билан ишлаб, мустаҳкамлаш зарур, деб таълим беради. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, баъзи шаҳар ва район комитетлари саноат корхоналарининг иши устидан системали равишда назорат қилмаётирлар. Шунинг натижасида саноат ишидаги умумий кўрсаткичлар билан мағрурланиб кетиб, қолоқ корхоналардаги жиддий камчиликларни сезмаётирлар ва уларни илғор корхоналар қаторига етказиб олиш учун зарур тадбирларни амалга оширмаётирлар. Кўпгина корхоналар давлат планларини бажармаётирлар. Масалан, Куйбишев район партия комитети (секретари ўртоқ Попов) техника прогресси билан боғлиқ бўлган масалаларга етарли эътибор бермаётир. Саноат корхоналарида белгиланган кўпгина муҳим тадбирлар амалга оширилмай қоғозда қолиб кетмоқда. Шунинг натижасида райондаги корхоналардан 10 га яқини 6 ойлик планни бажармади. Корхоналардаги ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш даражаси жуда паст. Масалан, асосий технология операцияларида қўл кучи билан бажариладиган ишлар ҳажми 30 процентни, ёрдамчи ишларда эса 50-60 процентни ташкил этади. Район партия комитети ва унинг саноат бўлими умум ишимизга ҳеч қандай ёрдам бермайдиган справкалар тўплаш ўрнига қолоқ корхоналарнинг экономикасини пухта ўрганиши ва уларни илғорлар қаторига етказиб олиш учун корхона коллективларига яқиндан ёрдам бериши керак.

Техникани янада тараққий эттиришда халқ хўжалигининг барча соҳаларини янги машиналар, станоклар ва аппаратлар билан таъминловчи машинасозлик корхоналарининг роли ғоят каттадир. Машинасозлик — оғир индустриянинг юрагидир. Бироқ эътироф қилиш керакки, область машинасозлик корхоналарида ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш даражаси шу куннинг талабларига тўла жавоб бермайди.

Техника прогресси бир жойда тўхтаб қолмайди, у доимо олға силжиб бориши керак. Бусиз социалистик саноатни тез суръат билан ривожлантириб бўлмайди. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари корхоналар коллективларининг ижодий ташаббусини янги техника ва прогрессив технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилишга сафарбар этишлари, бу йўлдаги ҳар қандай ғовларни олиб ташлашлари керак. Партия ва касаба союз ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш ва фан ҳамда техниканинг энг янги ютуқларини жорий қилиш, ишлаб чиқариш новаторлари ва илғор корхоналарнинг тажрибаларини кенг оммалаштириш соҳасидаги ташкилотчилик фаолиятларини янада оширишлари керак. Шу куннинг талаби ана шу.

Совет Иттифоқи ва Корея Халқ Демократик Республикаси ҳукумат делегациялари ўртасида музокаралар

9 июлда Кремлда Совет Иттифоқи ва Корея Халқ-Демократик Республикаси Ҳукумат делегациялари ўртасида музокаралар бошланди. СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев, КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. И. Брежнев, СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепилов, СССР Госпланининг раиси Н. К. Байбаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. Н. Пономарев КХДР Министрлар Кабинетининг Раиси Ким Ир Сен, Корея Меҳнат партияси Марказий комитети Раисининг Ўринбосари Пак Ден Ай, КХДР Ташқи ишлар министри Нам Ир, КХДР Давлат план комиссиясининг раиси Ли Чжон Ок, КХДРнинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Ли Сан Чо билан суҳбат қилдилар.

Суҳбатда совет томонидан СССР Давлат иқтисодий комиссияси раисининг биринчи ўринбосари П. В. Никитин, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги иқтисодий алоқалар Бош Бошқармасининг бошлиғи К. И. Коваль, СССРнинг КХДРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси В. И. Иванов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Узоқ Шарқ Бўлимининг мудири И. Ф. Курдюков, СССР Ташқи Ишлар министрлиги Матбуот бўлими мудирининг ўринбосари М. А. Харламов ҳозир бўлдилар.

Самимий ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар вақтида СССР билан КХДР ўртасида иқтисодий ва маданий ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари юзасидан фикр олишилди.

Томонлар суҳбат давомида кўтарилган масалаларни батафсил қараб чиқиб, ўз таклифларини тақдим этишни экспертларга топшириш тўғрисида бир қарорга келдилар.

Музокаралар давом эттирилади.

Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ва малика Сурайё Москвага қайтиб келдилар

Эрон шоҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий Ҳазрат Олийлари, малика Сурайё Паҳлавий Ҳазрат Олиялари, шунингдек уларнинг ҳамроҳлари Совет Иттифоқи бўйлаб қилган саёҳатдан кейин 10 июлда Москвага қайтиб келдилар.

Ҳурматли меҳмонларнинг мамлакат бўйлаб қилган саёҳатида уларга ҳамроҳ бўлган расмий совет шахслари ҳам улар билан бирга Москвага қайтиб келдилар.

Эронлик меҳмонлар Сталинградда, Тошкентда, Ашхободда, Кавказнинг Қора денгиз қирғоқларида, Запорожьеда, Киевда, Ленинградда бўлдилар. Улар Совет Иттифоқи бўйлаб саёҳат қилиб, 10 минг километрдан ортиқ йўл босдилар.

Москванинг Эрон ва Совет Иттифоқи давлат байроқлари билан безатилган Ленинград вокзалида шоҳаншоҳ Муҳаммад Ризо Паҳлавийни, малика Сурайёни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Г. М. Маленков, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. М. Пегов, Совет Иттифоқи Маршали И. С. Конев, СССР Ташқи Ишлар Министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов ва бошқалар кутиб олдилар. (ТАСС).

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

АНГАРА ДАРЁСИНИ БЎҒИШГА КИРИШИЛДИ

ИРКУТСК, 8 июль. (ТАСС). Бугун Иркутск ГЭСи тўғони қурилиши майдонида элликдан ортиқ автосамосвал, бульдозер, автокран қатор бўлиб тизилди. Кечқурун маҳаллий вақт билан соат 7 да Иркутск ГЭС қурилишининг бошлиғи А. Е. Бочкин дарёга тош ташлай бошлаш ҳақида команда берди. Дарё орқали вақтинча қурилган кўприкка ўнг ва чап қирғоқдан беш тонналик самосваллар кетма-кет кириб кела бошлади. Улар дарёга ўз юкини ағдармоқда. Буралиб-буралиб оқаётган Ангара дарёсига катта оғир тошлар, бетон кублар, шағаллар тўхтовсиз ағдарилмоқда.

Иш суръати минут сайин ошиб бормоқда. Орадан кўп ўтмай дарё усти қайнаб, кўпиклана бошлади. Сув ичидан тошларнинг учлари кўриниб қолди.

Ангара дарёсига ҳужум давом этмоқда.

ҚАЙРОҚҚУМ СУВ ОМБОРИГА СУВ ТЎЛА БОШЛАДИ

ЛЕНИНОБОД (Тожикистон ССР), 9 июль. (ТАСС). Қурилаётган Қайроққум ГЭСининг тўғонидаги учинчи затвор кеча монтаж қилиниб ва ўрнатилиб бўлди. Эндиликда тўғоннинг дастлабки уч пролёти затворлар билан маҳкам бекитиб қўйилди.

Ҳозирги вақтда Сирдарёнинг суви фақат уч пролёт орқали оқиб турибди. Бу сув дарёнинг қуйи қисмидаги Фарҳод ГЭСнинг ва Сирдарё суви Орол денгизига қуядиган жойгача бўлган 11 та ирригация системасининг нормал ишлашини таъминлаш учун бемалол етади.

Тўғон районида бир кечада сув сатхи 80 сантиметр кўтарилди.

Йил охиригача дастлабки иккита гидроагрегатни ишга тушириш учун Қайроққум сув омборида 1 миллиард 200 миллион кубометр сув тўпланади. Сув сатхи 10 метр кўтарилади.

МУЗТОҒ ОТА ШТУРМ ҚИЛИНМОҚДА

ЎШ (Қирғизистон ССР), 9 июль. (ТАСС). СССР чегараси яқинида Хитой территориясида жойлашган баланд Куэнь-Лунь тоғ тизмалари аллақачондан бери дунёдаги альпинистларни қизиқтириб келади. Бу тоғ тизмаларидаги энг баланд чўққилардан бири бўлган Музтоғ Ота тепасига ҳалигача киши оёқ босгани йўқ. Шведлар ва инглизлар денгиз сатхидан 7.546 метр баландликда бўлган бу чўққига чиқмоқчи бўлиб бир неча марта уринган эдилар. Бироқ уларнинг бу уринишлари муваффақиятсизлик билан тугади.

Совет ва Хитой альпинистлари Музтоғ Ота чўққисига чиқишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар. Кеча хизмат кўрсатган спорт мастери Е. Белецкий бошчилигидаги экспедиция Ўшдан бу ерга жўнаб кетди. Экспедиция 40 кишидан иборат.

УКРАИНАДА БИРИНЧИ МАКТАБ-ИНТЕРНАТЛАРИ

КИЕВ, 9 июль. (ТАСС). Украинада янги ўқув йилида 50 та мактаб-интернат очилади. Республика маориф министрининг ўринбосари ўртоқ А. Н. Русько ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида бундай деди:

— Украинанинг ҳамма областларида мактаб интернатлари ташкил қилинади. Уларда 10 мингга яқин бола ўқийди.

Мактаб-интернатлар учун хуш манзара жойлардаги энг яхши бинолар ажратиб берилади. Донбассдаги Макеевка шаҳрида Киров номли завод ўзининг «Горький» дачасини интернат учун берди. Бу дача территориясида 3 минг квадрат метр майдонга эга бўлган олти бино, катта парк, мева боғи, ҳовуз бор. Кенг, ёруғ хоналарда ошхона, ётоқхоналар, дарсхоналар ва тўгараклар ишлайдиган хоналар, кутубхона, спорт зали жойлашади.

Мактаб-интернатларда ишлаб чиқариш мастерскойлари ускуналанади. Мастерскойларда ва мактаб ёнидаги тажриба далаларида болалар дастлабки иш малакаларини эгаллайдилар.

Ўқитувчилар ва тарбиячилар танлаш тамом бўлай деб қолди. Мактаб директорлари ва илмий мудирлари учун маориф министрлиги ҳузурида махсус семинарлар ташкил қилинди.

Мактаб-интернатларни ўқув йилига тайёрлашда ўнларча завод ва фабрика, республиканинг кўпгина муассасалари қатнашмоқда. Енгил, маҳаллий ва ёғочсозлик саноати корхоналарида формали костюмлар, мебель, кўргазмали ўқув қуроллари тайёрлана бошланди. Кутубхоналар тайёрланмоқда.

Яқин йиллар ичида Украинада яна 200 дан кўпроқ мактаб-интернат очилади. Улар учун типовой проектлар бўйича янги бинолар қурилади.

Областимизда

Қорасув районидаги Ленин номли колхозда маккажўхори экинлари қунт билан парвариш қилинмоқда. **Суратда:** сувчи ўртоқ **С. Мамажонов** маккажўхорини суғораётир.

Х. Ҳайтмуҳамедов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Маккажўхори яхши парвариш қилинмоқда

Маккажўхоридан қилинган силоснинг аҳамияти катта эканлигига, у чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда ва маҳсулдорлигини оширишда фойдали эканлигига яхши тушунган Ўртасарой районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари бу йил 30 гектар эртаги, 10 гектар кечки маккажўхори экишни планлаштирган эдилар. Шу планга асосан квадрат-уялаб экилган 30 гектар майдондаги маккажўхорини икки марта комплекс парвариш қилдилар. Ҳозир бу маккажўхори ўсимлигидан 45 центнердан дон, 75 центнердан поя олиш кўзда тутилмоқда. Колхоз аъзолари бундан 3-4 кун олдин 10 гектар ерга кечки маккажўхори ҳам экиб бўлдилар.

Колхоз бу йил ана шу маккажўхори экинларидан 450 тонна силос бостиришни планлаштирди.

Д. СОДИҚОВ.

ПЕРСПЕКТИВ ПЛАН БАЖАРИЛА БОШЛАНДИ

Ўтган йили Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг бўлинмас фонди ҳисобидан бир миллион сўмга яқин маблағ сарфланиб бир неча жамоат бинолари қурилиб ишга туширилган эди.

Бу йил ҳам колхознинг перспектив планида колхоз қишлоғини обод қилиш учун бўлинмас фонддан 1.200.000 сўм сарфлаш кўзда тутилган.

Колхозда ана шу план асосида иш бошланди. Ҳозир ўрта мактаб биноси қуриб битирилди ва янги ўқув йилига тайёр қилиб қўйилди. Бузоқхона, тракторчи механизаторлар учун 2 та шийпон, 50 кишининг дам олиши учун мўлжалланган янги дам олиш жойлари қурилиб фойдаланишга топширилди.

Бундан ташқари колхоз радио узели ёнида 20 точкали телефон комутатори ишга туширилди. Далачилик, чорвачилик бригадалари, гараж ва ясли каби жойлар билан колхоз идораси ўртасида телефон алоқаси ўрнатилди.

Колхоз қишлоғини янада обод қилиш юзасидан бошқа қурилиш ишларини ҳам тезроқ тугаллаш иши қизғин давом этмоқда.

☆ ☆ ☆ БИР МЕЁРДА ИШЛАШ ТУФАЙЛИ

Тошкент сут комбинатининг ишчи ва инженер-техник ходимлари ишлаб чиқаришни бир меёрда ташкил этиш, барча цех ва участкаларнинг график асосида ишлашини таъминлашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Бу тадбир мавжуд ишлаб чиқариш майдонлари ва асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиш учун кенг имкониятлар яратиб бермоқда.

Комбинатда юқоридаги тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида ярим йиллик топшириқ 10 июндаёқ ошиғи билан бажарилди ва шу кунгача пландан ташқари шаҳар аҳолиси учун бир неча ўн минг сўмлик сут маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Корхона коллективи йиллик планни ҳам муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақа байроғини ҳар қачонгидан ҳам баланд кўтариб ишламоқда.

ПИОНЕРЛАР САРОЙИДА

Тошкентдаги Сталин номли пионерлар саройидаги тўгараклар ўқувчиларнинг ёзги каникули кунларида ҳам мунтазам ишлаб турипти.

Айниқса драм, хор ва рақс тўгаракларида машғулотлар мунтазам ўтказилмоқда. Тўгарак аъзолари «Мичурин», «Связист», «Ташми» ва «Энергетик» каби пионерлар лагерига бориб ўрганган пьесаларидан парчалар қўйдилар ва концертлар кўрсатдилар. Лагерларда дам олаётган пионерлар ёш ҳаваскорларнинг берган концертларини зўр қизиқиш билан томоша қилдилар.

Тўгарак аъзолари яна «Пионерская правда», «Ёш гвардия» ва Калинин номли пионерлар лагерларига бориб, концерт кўрсатадилар.

Шу билан бирга бадиий ҳаваскорлар тўгарагининг аъзолари ёшлар фестивалига ҳам зўр тайёргарлик кўрмоқдалар.

З. АБДУЛЛАЕВ, Ж. АБДУРАҲМОНОВ.

ТОШКЕНТДА ЯНГИ САНОАТ МОЛЛАРИ МАГАЗИНЛАРИ

Каганович номли паровоз-вагон ремонт заводининг Червяков кўчасида қурилган янги турар уйида телевизорлар, радио приёмниклар ва бошқа электр товарлари сотадиган махсус магазин очилди. Бу — шу йил ичида Ташпромторг очган кўпгина савдо корхоналаридан биридир. Яқинда «Ташсельмаш» заводи яқинида универсал магазин очилди. Навоий кўчасида сотувчисиз сотадиган махсус магазин ишга бошлади. Йил охиригача яна ана шундай тўртта магазин очилади.

Яқин орада «Ўзбексельмаш» заводи, «Қизил тонг» тикувчилик фабрикаси ва экскаватор заводининг ишчилари ва хизматчилари учун қурилган янги уйларда магазинлар ишга бошлайди. (ЎзТАГ).

САВДО ТАРМОҚЛАРИ КЕНГАЙТИРИЛМОҚДА

Оҳангарон шаҳрида аҳолига маданий-маиший хизмат қилиш иши кун сайин яхшиланиб бормоқда.

Шаҳарда шу йилнинг ўзида икки махсуслаштирилган магазин, 10 сабзавот ва хўл мева ҳамда учта сут маҳсулотлари сотадиган дўкон очилди.

Шаҳарга комсомол путёвкаси билан келган ишчи ёшлар учун ҳам озиқ-овқат ва хўл мева ҳамда сут маҳсулотлари сотувчи магазинлар ташкил қилинди.

Магазинлар аҳоли учун намунали маданий хизмат қилмоқда.

Тошкентдаги 3- босмахонанинг фальцовшиги Рая Комилова кунлик топшириқни 150-160 процентга етказиб адо этаётир. **Суратда:** ўртоқ **Р. Комилова** иш устида.

А. Аверьянов фотоси.

Соликам қоғозчиларининг ташаббусига эргашмоқдалар

Тошкент қоғоз фабрикаси партия-хўжалик активининг яқинда бўлган мажлисида янги оширилган социалистик мажбурият қабул қилинди. Бу мажбурият Соликам қоғозчиларининг мурожаатига жавобан фабрика цехларининг коллективлари томонидан ишлаб чиқилган.

Йиллик программани 15 декабрга қадар бажаришга ва ички резервлардан фойдаланиш ҳисобига топшириқдан ташқари бир неча юз тонна юқори сифатли қоғоз ишлаб чиқаришга қарор қилинди.

Ҳозирги вақтда фабрикада жорий қилинаётган муҳим техника янгилиги бу мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилиши учун гарантиядир. Корхонада конструкция қилинган иккита махсус гидроразбиватель ишга туширилди. Бунинг ёрдами билан макулатурани майдалаш ва уни ишлаш учун ролларга бериш иши тўла равишда механизациялаштирилди. Қоғоз ясайдиган машинанинг ўртача тезлиги ўн процент оширилди. Кўрилган тадбирлар натижасида корхонада ишчиларнинг меҳнат унумдорлиги ҳозир пландагидан қарийб олти процент ошди. (ЎзТАГ).

КАТТА АДАБИЙ КЕЧА

Яқинда Ўзбекистон Совет Ёзувчилар союзи билан республика сиёсий ва илмий билимларни тарқатиш жамияти катта адабий кеча ўтказдилар. Кечага 500 дан ортиқ киши тўпланди.

Адабий кечада филология фанлари кандидати Н. Раҳимов ўзбек совет адабиётининг ўсиши ҳақида доклад қилди.

Шоирлардан Мақсуд Шайхзода ўзининг ҳурматли Йўлдош Охунбобоевга бағишланган «Кулба» шеърини, Мамарасул Бобоев «Имзосиз хат ёзувчи киши ҳақида»ги шеърини, Туроб Тўла қўшиқ тексти учун ёзган «Боқма жоним» шеърини, Юсуфжон Ҳамдам қишлоқ хўжалик илғорларига бағишланган «Сувчи» шеърини ўқиб бердилар. Шоирларнинг бу янги шеърлари китобхонларни хурсанд қилди. Адабий кеча китобхонларда катта таассурот қолдирди.

Саноатимизнинг донгдор кишилари

200 ГА ЯҚИН ШОГИРДНИ ТАРБИЯЛАГАН МАСТЕР

Мели Расулев собиқ «Средазжелдорстрой» — ҳозирги «Средазтрансстрой»нинг 8-қурилиш участкасига оддий ишчи сифатида ишга кирган эди. Бу ерда у, граждан уй-жой бинолари қурилишида ғишт териш, суваш ва бўяш касбларини ўрганиб олди. Натижада у қайси иш дуч келса, шуни кўнгилдагидек бажара оладиган уста бўлиб етишди. Орадан бир қанча вақт ўтганидан кейин эса гул қадаш ва нақш бериш ҳунарларини ҳамда иситиш ускуналари, биноларга ўтга қарши ўрнатиладиган турли воситаларни ва бошқа инвентарларни монтаж қилиш касбини ҳам эгаллади. Шундан кейин қурилиш участкасидагилар уни кўп касбли мастер деб атайдиган бўлдилар.

— Бинокор бўлганингдан кейин, — дейди Мели ака, — ғишт теришни, бетон қоришни, ром ўрнатишни, монтаж ишларини, суваш ва пардозлашни билишинг керак. Бўлмаса, иш унумини ошираман, қурилиш таннархини камайтираман, бинони кўркам қураман деб, кўкракка уришнинг фойдаси йўқ.

Иш фаолияти давомида Мели ака бу қоидага ўзи қатъий риоя қилиш билан бирга, унга бириктириб бериладиган шогирдларни ҳам шунга даъват этади. Шунинг учун ҳам коллектив Мели акага бинокор уста дебгина эмас, омилкор, тажрибали устоз-ўқитувчи деб қарайди. Шу пайтгача Мели Расулев ёшлардан 200 га яқин малакали бинокор уста етиштириб чиқарди. Уларнинг ҳаммаси ўз устозидан жуда-жуда мамнун.

Л. БОЛДИРЕВА,
Тошкент норматив-текширув станциясининг бошлиғи.

1957 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Ильич номли заводнинг механика цехи. Турли хил операцияларни бажарувчи станокларининг моторлари гуруллайди.

Цех бошлиғи В. Королев машиналар ҳаракати ва ишчиларнинг қилаётган ишини кўздан кечириб турди-да, сўнг чап томонга бурилиб, цехнинг марказий қисми томон йўл олди. У, икки станокни эпчиллик билан бошқараётган Виктор Данилович Сюзин олдида тўхтади.

— Ишлар қалай, Виктор Данилович, жадалми?

— Ёмон эмас, — жавоб берди токарь.

— Бугун ҳам 300 процентга етадими?

— Уриниб кўраман, ҳар ҳолда кам бўлмайди, — деди иккинчи станок супортидан кўзини олмаган ҳолда Виктор.

Бир йўла икки станокни бошқариш осон эмас. Бунинг учун эпчиллик, бой тажриба ва етарли техника билими талаб қилинади. Сюзин ана шундай талабларга тўла жавоб бера оладиган ташаббускор ишчилардандир. У, цехда бир йўла икки ва ундан ортиқ станокни бошқариш учун бошланган ҳаракатнинг ташаббускори сифатида чиққан эди. Унинг кетидан бир неча илғор ишчи эргашди. Ҳозир бу ҳаракат завод бўйича оммавий тус олиб бормоқда. Извелов, Ҳалилов, Расахадский, Гришин, Тиллахўжаев каби ўнлаб ёшлар шулар жумласидандир. Ташаббускор Сюзиннинг ўзи бир йўла икки станокни бошқаришда меҳнатни ташкил этишнинг ва машиналардан унумли фойдаланишнинг юқори намунасини кўрсатмоқда. Шу кунларда у, 1957 йил ҳисобига ишлаётир.

А. РАҲИМОВ.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛМАГАН ҲОЛДА

Фёдор Степанович Попов Фарҳод гидроэлектростанциясига бундан 5 йил муқаддам келганида энергетикага доир ҳеч қандай касбни билмас эди. Электр цехида ёрдамчи ишларни бажариб юрган кезларида монтёрликка сал-пал кўзи ўрганиб қолди. Сўнг шу касбни ўрганишга киришди. Сал вақт ўтмай коллективнинг ёрдами натижасида Попов монтёрликка бир мунча қўли келадиган бўлиб қолди. У, станциядаги агрегатлар тузилишини ва уларнинг бошқариш технологиясини синчиклаб ўргана бошлади, хилма-хил мураккаб ускуналарни тузатиш усулларини эгаллай борди. Ишдан ташқари вақтда эса энергетика ва электротехникага оид махсус адабиётларни қизиқиб ўқиди. Буларнинг ҳаммаси ўз самарасини кўрсатди.

— Ҳаёт доим олға томон тараққий этади, техника эса жуда тез ривожланмоқда, — дейди тиришқоқ монтёр Попов, — ўз билимини тобора чуқурлаштириб бормайдиган, ўз ҳунарини борган сари такомиллаштиришга бепарво қарайдиган киши аста-секин ҳаёт томонидан четга суриб ташланади. Энергетика саноати йил сайин янги ва энг янги техника билан қуролланиб бормоқда. Кечаги қўл меҳнати — бугун ақлли автомат машиналар билан алмаштирилмоқда. Уларни бошқариш учун чуқур ва асосли билим керак.

Фёдор Степановичнинг гапи доимо иши билан бир. У, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз малакасини ошириш устида тинмай ишлаётир. Степан кечки ишчи-ёшлар мактабида ўқиб, етуклик аттестати олди, сўнгра Бутуниттифоқ сиртқи энергетика техникумига ўқишга кирди. Шу кунларда у, техникумнинг IV курс имтиҳонларини топшираётир.

Бу вақт ичида Фёдор Степанович монтёрликдан шчит бошқарув станцияси навбатчилигига ва ундан станция смена бошлиғи лавозимигача кўтарилди.

Б. ТАЙКЕНОВ,
Фарҳод ГЭС касаба союз комитети раисининг ўринбосари.

Илғор техника ва прогрессив технологияни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилайлик!

☆ ☆ ☆

Дастлабки натижалар

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми совет халқи социалистик саноатни ривожлантириш соҳасида қўлга киритган ютуқларни якунлаб, ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ҳар томонлама ошириш саноат соҳасидаги энг муҳим вазифа эканлигини таъкидлаб кўрсатди.

Заводимиз коллективи партия томонидан қўйилган вазифаларни амалга ошира бориб, бу соҳада бирмунча ютуқларни қўлга киритди. Корхона маъмурияти партия ва касаба союз ташкилотлари билан биргаликда ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг ижодий ташаббусини ва ғайратини маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ёрдам берувчи резервларни қидириб топиш ҳамда уларни изчиллик билан ишга солишга қаратди. Натижада нисбатан қисқа муддат ичида эскириб қолган машиналар янгилари билан алмаштирилди. Уч метрли ва тўрт метрли трубаларни тайёрлаш процесслари конвейер усулига кўчирилди, токарлик цехида ярим автомат станоклар ўрнатилди. Ўтган йилнинг охирларида шифер тайёрлайдиган машиналар ўрнатилди ва маҳсулотнинг бу янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Юқоридаги тадбирларни амалга оширишда рационализатор ва ихтирочилардан Бессонов, Шопен, Миронов каби ўртоқлар айниқса ташаббус кўрсатиб ишладилар.

Ҳали олдимизда шифер тайёрлайдиган машиналарнинг иш унумини ошириш, оғир ва кўп меҳнат талаб этадиган процессларни механизациялаш, ишлаб чиқаришга прогрессив технологияни жорий қилиш ва шунга ўхшаш қатор вазифалар турибди.

Коллективимиз шифер ишлаб чиқариш топшириғини доимо ошириб бажараётган бўлса ҳам труба тайёрлаш юзасидан берилган топшириқлар баъзида тўла бажарилмаётир. КПСС XX съезди давлат плани—қонун, у ҳар қандай шароитда ҳам бажарилиши лозим, деб кўрсатди. Завод ишчилари ва инженер-техник ходимлари ана шу кўрсатманинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш мақсадида бундан кейин ҳам бутун чоралар билан ишлаб чиқаришга янги техника ҳамда прогрессив технологияни кенг жорий қилиш учун астойдил курашади.

А. ГУБИН,
Хильково асботруба заводининг бош инженери.

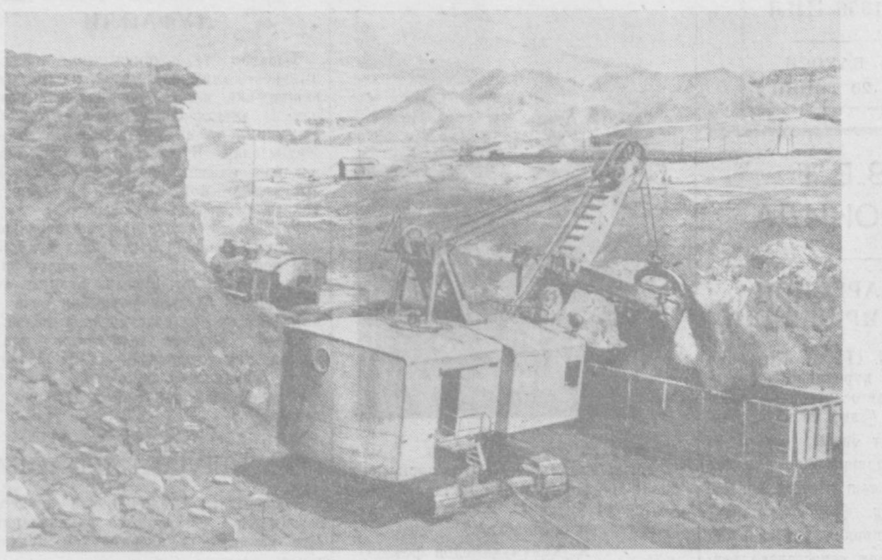

Оҳангарон кўмир ҳавзасида Ватанимиз саноат корхоналарида ишлаб чиқарилган қудратли механизмлар кончилар меҳнатини енгиллаштирмоқда. **Суратда:** «Уралец» экскаватори кўмир разрези забойида кўмирни ковлаб, платформага ортаётир.

Г. Графкин ва **М. Пенсон** фотоси.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

*** «Ташсельмаш» заводида бу йил давлатдан 80 единица махсус ихтисослаштирилган агрегат ва станоклар олиш белгиланган эди, шу пайтгача булардан анчагина қисми олиниб, монтаж қилинди.**

***«Таштекстильмаш» заводида эскириб қолган станок ва агрегатларни модернизациялаш натижасида меҳнат унумдорлигини 20-30 процент, айрим участкаларда эса 2-4 баравар оширишга эришилди.**

***Тошкент қоғоз фабрикасида мавжуд бўлим ва цехларни йириклаштириш ҳамда ихчамлаштириш натижасида фақат маош фондидан йилига 40 минг сўм тежаладиган бўлди.**

Илғорлар тажрибасини оммалаштириш асосида

Темир йўл Тошкент бўлимининг кўп кишилик коллективи КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг техникани бутун чоралар билан тинмай тараққий эттириш тўғрисидаги кўрсатмаларини амалга ошира бориб, ўтган давр мобайнида бу соҳада бирмунча ютуқларни қўлга киритди. Вагонлар оборотини тезлаштириш ва шу асосда темир йўл бўлимида юк ташиш ҳажмини кўпайтириш мақсадида мавжуд техника воситаларини такомиллаштириш ҳамда улардан фойдаланишни яхшилашга қаратилган қатор тадбирлар амалга оширилди.

Пахта, чигит ва шунга ўхшаш халқ хўжалиги юкларини ташишни кўпайтиришга имкон берувчи янги, прогрессив методлар ишлаб чиқилди ва амалга оширилди. Бу соҳада Кауфман станциясининг тарозибони ўртоқ Зокиров Янгийўл пахта тозалаш заводининг юк ортувчиси ўртоқ Илёсов билан ҳамкорликда ишлаб чиққан юкни вагонларга зичлаб жойлаштиришнинг янги усули айниқса диққатга сазовордир. Илгарилари 4 ўқли ҳар бир вагонга 183 та той ортилар эди. Эндиликда эса новаторлар ишлаб чиққан янги схема бўйича ҳар бир вагонга 196 тадан пахта тойи ортилмоқда.

Бўлим партия ва касаба союз ташкилоти бу қимматли ташаббусни ҳамма станция коллективи ўртасида кенг оммалаштириш мақсадида бир қанча муҳим тадбирларни амалга оширди. Салор, Чиноз, Тўйтепа, Кучлик, Хильково ва бошқа станцияларнинг коллективлари бу янгиликни ўз иш шароитларига мослаб кенг жорий қила бошладилар. Натижада ҳар бир вагонга нормада белгиланганига қараганда беш тоннадан ортиқ юк ортиладиган бўлди. Зокиров ва Илёсов ўртоқларнинг таклифини кенг жорий қилиш асосида ўтган бир йил мобайнида 800 дан ортиқ вагон бошқа юкларни ташиш учун бўшатиб берилди, мавжуд составларда техника нормасида белгиланганига қараганда 15 минг тоннага яқин пахта толаси ташилди. Юкларни зичлаб жойлаштириш туфайли шу муддат ичида пахта тозалаш заводлари юк ташиш учун қилинадиган харажатлардан 2 миллион сўмга яқин маблағ тежадилар.

Илгарилари тўрт ўқли платформаларга кўмир ортишда уларнинг юк кўтариш қувватидан бор-йўғи 45-50 проценти фойдаланилар эди. Оҳангарон станциясининг тарозибонлари Волкова ва Кислова ўртоқлар Зокиров ва Илёсов ўртоқларнинг таклифларини ижодий равишда ўрганиш асосида вагонларга кўмир ортишнинг янги, рационал усулини ишлаб чиқдилар. Оҳангарон станциясининг коллективи «Ўзбекуголь» трестининг ходимлари билан биргаликда ана шу янги усул асосида ишлаб, шу йилнинг ўтган 6 ойи мобайнида мингдан ортиқ платформани иқтисод қилдилар.

Шунингдек Қизил тўқимачи станциясининг тарозибони Перогова тайёр газмолларни вагонга ортишнинг янги усулини ишлаб чиқди. Шу станциянинг рационализатор-тарозибонлари Карнаухова ва Гусарова ўртоқлар тўқимачилик машиналари қисмларини жойлаштиришнинг янги усулини жорий қилдилар ва вагонларнинг юк кўтариш қувватини ўрта ҳисобда 20 процент оширдилар. Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин.

Илғорлар тажрибасини кенг оммалаштириш бўлим техника-иқтисодий кўрсаткичларининг тинмай яхшилана боришига катта ёрдам бермоқда. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида кўмир, дон, ун, кондитер ва макарон маҳсулотлари, қишлоқ хўжалик машиналари ва бошқа хил юкларни вагонларга зичлаб жойлаштириш ҳисобига 18 мингга яқин вагон тежалди, қўшимча харажатларсиз мавжуд составларда техника нормасидан ташқари 400 минг тоннага яқин юк ташилди. Партия XX съездининг тарихий қарорларидан илҳомланган темир йўл Тошкент бўлимининг коллективи бундан кейин ҳам илғорлар тажрибасини бутун чоралар билан кенг оммалаштириш асосида янгидан-янги ютуқларни қўлга киритиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

В. МЕЛЬКУМОВ,
Тошкент темир йўли юк службасининг старший инженери.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАДАНИЯТИНИ ЯНАДА ОШИРАМИЗ

Ишлаб чиқариш маданиятини ҳамма чоралар билан тинмай ўстириш фақат маъмуриятнинг, раҳбар ходимларнинггина эмас, балки шу билан бирга барча ишчи ва инженер-техник ходимларнинг ҳам бурчидир.

Бизнинг фабрикада бу муҳим соҳага алоҳида эътибор берилмоқда. Рационализаторлар оғир ва мураккаб процессларни енгиллаштириш ва соддалаштириш соҳасида кўп ишлар қилмоқдалар. Улар қатори мен ҳам қўлимдан келганча янгиликлар яратиб турибман. Шу йили менинг 3 рационализаторлик таклифим ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу янгиликлар тараш машинасини бошқаришни қулайлаштириш, чиқинди момиқ ташувчилар меҳнатини анча енгиллаштириш имконини берди. Тозалаш кардаси валигига ниналик лентани ўровчи ручка ўрнатилиш тўғрисидаги таклифимдан коллектив мамнун бўлди.

Мен Марков ва Бакаев каби цехимизнинг энг яхши рационализаторлари қатори бундан буён ҳам янада кўпроқ янгиликлар яратиш учун ғайрат қиламан.

Обид ҲАМИДОВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати 2-йигирув фабрикаси тараш цехининг мастер ёрдамчиси.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

***Тошкентдаги «Автотрактородеталь» заводи коллективи шу йилнинг ўзида қишлоқ хўжалик машиналари учун зарур бўладиган 16 хил запас қисм ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.**

*** «Средазхиммаш» заводида қуйилмани гидравлик усулда тозалаш ва деталларни флюс билан автоматик сварка қилиш технологияси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу янгиликлар корхонанинг энг асосий ва «тор» участкаларида меҳнат унумдорлигининг 3-8 баравар ошишини таъминлади.**

Пахтачилик саноатини янги машина ва механизмлар билан таъминлаш учун

Пахтачилик саноати техника тараққиёти жиҳатидан областимиз саноатининг бошқа тармоқларига қараганда бирмунча орқада қолиб келаётир. Кўпгина пахта тайёрлаш пунктлари ва пахта тозалаш заводларидаги оғир иш процесслари механизациялаштирилмаган, бу корхоналарнинг кўпгина участкалари юқори иш унумли, бошқаришга қулай машина ва механизмлар билан етарли миқдорда таъминланмаган. Айниқса чигитдан тола ва момиқни ажратиб олиш, маҳсулотни сортларга ажратиш, тойлаш ва транспортировка қилиш каби энг муҳим процесслар ҳалигача мукаммал механизациялаштирилмаган.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг саноатда техникани янада тараққий эттириш ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилаш тўғрисидаги тарихий қароридан сўнг областимиз саноатининг барча соҳалари қатори пахтачилик саноатининг ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш тадбирлари белгиланди. Бу тадбирларни амалга оширишда илмий ходимлар ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Бу ишга Тошкент шаҳрида жойлашган Бутуниттифоқ пахтачилик саноати марказий илмий-текшириш институти (ЦНИИХПром) етакчилик қилаётир. Июль Пленумидан сўнг институт маъмурияти барча илмий кучларни пахтани қуритиш-тозалаш цехларида, пахта тайёрлаш пунктлари ва пахта заводларида қуритиш ва тозалаш сифатини янада яхшилаш; терилган пахта ва пахта толасини тозалайдиган энг янги ва юқори иш унумли машиналар яратиш; пахта ташишни қулайлаштириш ва шу билан боғлиқ бўлган оғир иш процессларини механизациялаш; янги қуриладиган автоматлаштирилган пахта заводлари учун ускуналар яратиш; экиладиган чигит сифатини янада яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқиш каби асосий проблемаларни ҳал этишга сафарбар этди. Шундан бери ўтган бир йилга яқин вақт ичида бу масалаларни ҳал этиш юзасидан дастлабки ютуқлар қўлга киритилди.

Пахтани қуритиш соҳасида бу йил СХН-3 маркали парракли сушилка қўлланилади. ЦНИИХПром коллективи томонидан конструкцияси ишлаб чиқилган ва 1-Ташхлопкомаш заводида тайёрланган бу сушилка 7-8 процент нами бўлган пахтанинг 6-7 тоннасини бир соатда қурита олади. Айрим ҳолларда эса соатига 12 тоннагача пахта қурита олади. Бу машина ишлаб чиқаришда кенг қўлланилса колхозлар ва совхозларда пахта қуритиш ишлари, шунингдек пахта тайёрлаш пунктларининг иши кескин суратда енгиллашади.

Маълумки, шу пайтгача БЧ2-М маркали пахта тозалаш машинаси қўлланилиб келинар эди. ЦНИИХПром институти коллективи бу машинанинг ҳозирги талабларга тўла жавоб бера олмай қолганлигини ҳисобга олиб, унга қараганда 1,3-1,4 ҳисса унумлироқ ишлайдиган янги тозалагич яратди. Бу тозалагичнинг биттаси кетма-кет ўрнатилган иккита БЧ 2-М маркали машинанинг ишини қила олади. Янги машина бу йил ҳар томонлама синовдан ўтказилиб, ишлаб чиқаришга жорий этилади. Шунингдек институт илмий ходимлари пахта толасининг тола ажратиш машиналаридан чиқиши биланоқ чанг ва бошқа ифлосликлардан тозалайдиган батарея ихтиро қилди. Бу батарея тола сифатини анча яхшилайди. Яна тола сифатини яхшилайдиган ва унинг мустаҳкамлигини оширадиган бир неча машиналар проекти ҳам ишлаб чиқилди. Бу проектлар асосида тайёрланган янги машина ва механизмлар синовда яхши натижалар берди.

Шу пайтгача толани тойлаш иши энг оғир процесслардан ҳисобланиб келинар эди. Бу ишни жисмоний жиҳатдан кучли бўлган икки киши қўл кучи билан бажарарди. Институтнинг бир группа илмий ходимлари мана шу ишни бажарадиган механик податчик ихтиро қилдилар. Бу ишни энди бир ишчининг ўзи осонлик билан бажараберади. Илгари пахта орасига тасодифан жойлашиб қолган кесак, тош каби қаттиқ жисмлар заводда пахтани машиналардан ўтказиш даврида механизмларни ишдан чиқарарди. Бундай аварияларни тугатиш мақсадида институтда такомиллаштирилган янги машина яратилди. Бу машина пахта орасидаги ҳамма ва ҳар қандай қаттиқ жисмларни топиб ажратиб олади.

Пахта ҳосилдорлигини оширишда сифатли ва юқори нав уруғлик чигит катта роль ўйнайди. Шу пайтгача юқори навли чигитларни уруғликка ажратиш энг қийин иш эди. ЦНИИХПромнинг бир группа ходимлари узоқ вақт қунт билан ишлаш натижасида чигитни сортларга ажратувчи механизм яратди. Ўтказилган синовда бу механизм ҳар томонлама қулай эканлиги аниқланди.

Яқинда Тошкент механика заводи пахта тозалаш заводидаги ускуналарни дистанцион бошқарадиган ускуналар комплектининг дастлабки намунаси тайёрланди. Бу комплект схемаси ЦНИИХПром институти томонидан ишлаб чиқилган. Бу—институт коллективининг энг катта ютуқларидан биридир. Чунки мазкур комплект пахта тозалаш заводлари қувватини анча ошириш, корхонада ишлаб чиқаришни ташкил этишни кескин даражада яхшилаш, машиналарнинг бекор туриш муддатини анча қисқартириш имкониятини беради.

Терилган пахтани сортларга ажратиш шу пайтгача пахта қабул қилиш пунктлари ишининг энг мураккаб ва қўл тутувчи процессларидан бири бўлиб келди. Унинг сортини аниқлаш учун қилинадиган анализ камида 50 минутга чўзилади. Бу эса пайдар-пай келиб турадиган пахталарнинг сортини колхоз ёки совхоз вакилига дарҳол билдириш имкониятини бермас ва умуман ҳисоб-китоб ишларининг ҳам мураккаблашиб кетишига сабаб бўлар эди. Институт коллективи пахтани сортларга ажратувчи минглаб ходимларни ана шу қийинчиликдан қутқарди—институтда махсус прибор яратилиб, унинг дастлабки серияси Москвадаги «Текстильприбор» заводида тайёрланди. Бу прибор воситаси билан терилган пахтанинг сортини 50 минутда эмас, 6 минутдаёқ аниқлаш мумкин.

Шунингдек институтда пахтани пневматик трубопроводга узатувчи механик питатель, чигит ажратувчи янги механизм, тола ажратувчи автомат, момиқ ажратувчи автомат каби бир қанча машина ва механизмлар проекти ҳам ишлаб чиқилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, агар институт коллективи ишлаб чиқариш билан — заводлардаги мутахассис ишчилар ва инженер-техник ходимлар билан яқиндан алоқада бўлмаганида, улар билан ҳамкорликда ишламаганида юқоридаги каби жиддий ютуқларни қўлга киритмаган бўлар эди. Сўнгги вақтларда институт маъмурияти ва партия ташкилоти илмий ходимларнинг ишлаб чиқариш билан алоқасини ҳар томонлама мустаҳкамлаш юзасидан қатор конкрет тадбирларни амалга оширдилар. 1955 йилнинг кузида Янгийўл пахта тозалаш заводида ЦНИИХПром ходимларининг ёрдами билан 5 хил муҳим прогрессив технология жорий этилди ва 3 хил янги агрегат ўзлаштирилди. Бу йил шу заводда чанг тутиб қолувчи икки босқичли янги установкани ўрнатиш ва уни синовдан ўтказиш, тола ажратувчи машиналар учун чидамли колосникларни ишлаб чиқаришда текшириб кўриш юзасидан бир қанча ишлар қилинди. Ҳозирги пайтда Тошкент пахта тозалаш заводида 4- Давлат проектлаш институти ва махсус конструкторлик бюроси ходимлари ҳамда завод мутахассислари билан биргаликда институтнинг бир группа илмий ходимлари корхонада комплекс янги автоматлар ўрнатиш юзасидан катта ишлар олиб бормоқдалар. Шунингдек институт коллективи областимиздаги бошқа заводларнинг коллективлари билан ҳам иш олиб бормоқда. Бу ҳамкорлик ўзининг самарали натижаларини бермоқда.

Юқоридагилардан хулоса қилиб шуни айтиш керакки, КПСС Марказий Комитети июль Пленумидан сўнг ўтган қисқа муддат ичида ЦНИИХПром коллективи катта ютуқларни қўлга киритди. Лекин бу дастлабки қадамлар, холос. Кўплаб талантли олим ва конструкторларга, мукаммал моддий-техника базасига эга бўлган бу коллектив олдида ҳали жуда кўп жиддий вазифалар турибди. Бу вазифаларни бажариш учун қўлга киритилган ютуқлар билан мағрурланиб кетмай, янада зўр ғайрат билан ишлаш талаб этилади.

З. ИСРОИЛОВ.

Рембрандт асарларининг виставкаси

Биз дунё аҳамиятига эга бўлган машҳур рассомларнинг номларини тилга олар эканмиз, улар орасида XVII аср Голландия прогрессив демократик санъатининг отоқли намояндаси Рембрандт номини ҳам ҳурмат билан эслаймиз. Голландия халқининг Испания асоратидан қутилиш учун олиб борган озодлик ҳаракати ғоялари машҳур рассомга катта таъсир кўрсатди.

Рембрандт оддий халқ фарзанди эди. Рембрандт темир иродали, серғайрат киши эди. У ўз асарларида турмуш картиналари, замондошларининг типи, натурадан олинган этюдлар, натюрмортлар, пейзаж ва портретларни яратишда офорт техникасидан жуда усталик билан фойдаланарди. Рембрандт турмушни ҳаққоний тасвирлашда ранг-баранг бўёқлардан усталик билан фойдаланади. Рембрандт ҳар хил бўёқлар бериш йўли билан ўзининг, ўзига яқин бўлган кишиларнинг ва хотини Саскиининг композицион портретини чизади. У ўз олдига фақат ҳаётни реал ва тўла тасвирлашни эмас, балки кишиларнинг ички дунёсини, психологиясини, руҳий ҳолатини ҳам акс эттиришни мақсад қилиб қўяди. Бунинг учун Рембрандт ҳар хил ёғли бўёқлардан моҳирлик билан фойдаланади («Аман, Ассур, Эсфирь», «Адашган ўғилнинг қайтиши» ва бошқа асарлар). Рембрандт бу асарлари билан ўзининг ниҳоятда уста, моҳир санъаткор эканлигини кўрсатган эди.

Рембрандт — ўз замонасининг кўзга кўринган йирик рассомидир. Рембрандт — рассомлик санъатининг философи, унинг философияси ҳаётга тўғри ёндашиш орқали келиб чиққандир. Замонасининг буюк санъаткори ёшлигиданоқ рассомлик санъати билан жуда қизиқарди. У ўз ижодининг бошланғич даврида бир оз тақлидчиликка берилади, лекин ёш рассом тезда ўз хатосини тузатиб олади ва бу йўлдан воз кечади. У доимо янгилик излайди. Рембрандт изланиш натижасида офорт техникасининг янги-янги йўлларини топади, ҳаёт билан янада чуқур танишади. Янги мазмун яратишда турмушдаги буюмлар, кийим-кечаклар ва умуман бошқа нарсалар Рембрандт учун ижодий материал бўлди.

Бундан 300 йил муқаддам қарздорлик натижасида унинг мол-мулки ким ошди савдосида арзон баҳоларда сотилади. Рембрандт иқтисодий қийинчиликларга қарамай, рассомлик санъатини ташламайди, ҳатто иккинчи хотинининг ва ўғли Титуснинг ўлими, ўз соғлиғининг тамоман оғирлашиши ҳам унинг санъатга бўлган муҳаббати ва иродасини синдира олмайди. Бутунлай унутилган, иқтисодий ва руҳий азобларга дучор бўлган Рембрандт дунё прогрессив санъати учун қимматли бўлган «Аман, Ассур, Эсфирь», «Ғазабга йўлиққан Аман», «Яҳудий келини» каби асарларини яратади. Унинг «Адашган ўғилнинг қайтиши» асари ниҳоятда моҳирлик билан ишланганлиги, романтик драматизми билан кишини мафтун қилади.

Рембрандт кексалик даврида ўз ҳаётини ниҳоятда муҳтожликда ўтказади. У ўз асарларини сотиш билан кундалик овқатга пул топарди. У 1669 йилда камбағаллик, муҳтожликда вафот этди ва тезда унутилди. Фақат XVIII асрнинг ўрталарига келганда айрим кишилар Рембрандт ишлари билан қизиқа бошлайдилар, унинг гениаллигини эътироф эта бошлайдилар. Шу тариқа унинг асарларини қидириш бошланади.

Яқинда Москвадаги А. С. Пушкин номли тасвирий санъат музейида Рембрандт асарларининг виставкаси очилди. Бу виставкага рассомнинг 200 га яқин портрет, сурат, гравюра ва бошқа асарлари, офортдан ишланган асарлари қўйилган. Шунингдек виставкада Амстердамдан юборилган 6 та Голландия миллий галереясига мансуб бўлган асарлар ҳам намойиш қилинмоқда. Виставкадаги бу асарлар тўла бўлмаса ҳам Рембрандтнинг ниҳоятда катта ижодий куч ва талант эгаси эканлигидан далолат беради.

Раҳим КАРИМОВ.

Москва.

Б. А. Федченко кутубхонаси

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг асосий кутубхонасининг филиалида сақланаётган китобларнинг анча қисми — библиографик жиҳатдан камёб китоблардир. Бу китоблар Ўрта Осиёнинг табиат бойликларини ўрганишга катта куч ва энергия сарфлаган машҳур олим Борис Александрович Федченкога қарашли китоблардир.

Борис Александровичнинг отаси Алексей Павлович Федченко ва онаси Ольга Александровна биология, география, зоология, геология, ботаника, антропология ва этнография масалалари билан қизиққан толмас саёҳатчилар ва олимлар эди. Улар ўзларидаги Ўрта Осиёнинг табиат бойликларига бўлган муҳаббатни ўғиллари — Борис Александровичга ҳам чуқур сингдирдилар.

Алексей Павлович Федченко Олтой тоғ тизмаларини, Қизилқум қумликларини текширди. Ғарбий Памирда жойлашган, дунёда энг катта музликлардан бири А. П. Федченко номи билан аталади.

А. П. Федченко саёҳатларининг натижалари ва унинг кўп кузатишлари олимнинг «Туркистонга саёҳат», «Қўқон хонлигида» каби асарларида ва зоологияга доир бир қатор бошқа асарларида ўз ифодасини топди. А. П. Федченко вафот этгач, хотини Ольга Александровна эри томонидан бошланган ва Ўрта Осиё флорасини ўрганишга бағишланган ишларни давом эттирди. У, «Туркистон ўсимликлари», «Памир флораси», «Эремурс навларининг монографияси» каби ажойиб асарларни яратди.

Юқорида номлари қайд этилган илмий асарларнинг кўпчилиги Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника институти томонидан бундан бир неча йил муқаддам вужудга келтирилган Б. А. Федченко кутубхонасида сақланмоқда.

Б. А. Федченко 500 га яқин илмий асар ижод қилди.

Йирик совет олимининг кутубхонасидаги китоблар орасида (улар 6 минг томга яқин) Б. А. Федченконинг дастлабки асарлари бор. Мана, унинг профессор А. Ф. Флеров билан биргаликда ёзган «Ўсимликларнинг туркумлари ҳақида» асари. Бу асар ҳозир ноёб библиографик китоб ҳисобланади. Олимнинг иккинчи бир асари — «Туркистон ўсимликлари» эса Ўрта Осиё флораси ҳақида баҳс қилади.

Б. А. Федченконинг ўз онаси Ольга Александровна билан ҳамкорликда ёзган олти томлик «Туркистон флорасининг конспекти» асари практик жиҳатдан жуда қизиқарлидир. Кутубхонада булардан ташқари олимнинг яна «Ғарбий Тяньшань флораси», «Шуг-нань флораси ҳақида мақолалар», «Россиянинг Осиё қисми флораси», «Россиянинг Европа қисми флораси» каби асарлари ҳам сақланади.

Кутубхонадаги кўпгина китобларда Б. А. Федченконинг изоҳ, белги ва қўшимчаларини учратиш мумкин. Китобларнинг четларига ва сатрлари орасига ёзиб қўйилган бу изоҳ ва қўшимчалар олимнинг ўз асарлари устида нашр этилгандан сўнг ҳам қанчалик зўр эътибор билан ишлаганлигидан дарак беради.

Ўрта Осиёни текширган машҳур саёҳатчилардан Семенов-Тяньшанский, Пржевальский, Мушкетов, Кузнецов, Северцев, Коржинский, Вавилов каби рус олимларининг автобиографлари қайд этилган ноёб асарлар ҳам кутубхонада сақланади. Мазкур авторлар томонидан Б. А. Федченкога ҳадя қилинган бу асарларни, жумладан, академиклардан В. А. Комаровнинг «Манчжурия флораси», В. Н. Сукачевнинг «Мамонтнинг Якутия областидаги Березовка дарёсида топилган озуқа ўсимликлари қолдиқларини текшириш», И. В. Мушкетовнинг «Петрография қиска курси», А. И. Красновнинг «Шарқий Тяньшань жанубий қисми флорасининг ривожланиш тарихи тажрибаси», В. И. Липскийнинг «Ўрта Осиё флорасининг материаллари», «Ўрта Осиёда ўрмон ўсимликлари» ва бошқа асарларни китобхонлар қизиқиб ўрганмоқдалар.

Кутубхонада чет эл олимларининг ҳам кўпгина асарлари тўпланган. Бу ерда ўсимликларнинг ҳамма томонидан эътироф этилган бўлимлар, синфлар, оила, нав ва турлар бўйича классификациясини яратган машҳур немис олими—ботаник Э. Энглернинг қимматли асарлари бор. Б. А. Федченко бу олим билан узоқ вақт хат орқали алоқа қилиб турган.

Кутубхонанинг стеллаж қаторларида бизнинг маҳаллий олимларимиз Е. П. Коровин, В. М. Савич, В. П. Дробов, А. И. Введенский, В. Д. Городецкий, Н. Ф. Гончаров ва бошқаларнинг ҳам китоблари турипти.

Кутубхонада юқоридаги каби илмий асарлардан ташқари олимлар ва аспирантлар учун ғоят қизиқарли мингдан ортиқ оттискалар мавжуд. Бундай оттискалар орасида Б. А. Федченконинг бир неча асарлари бор.

А. СУЛТОНОВА.

Бадиий ҳаваскорлар концерти

Янгийўл шаҳридаги маданият уйининг ҳаваскорлари яқинда Вревскийдаги 4-наслдор совхоз ишчи ва хизматчиларига концерт бердилар.

Томошабинлар қрим татарлари ашула ва рақс ансамблининг ижрочиларини қизғин табрикладилар.

Айниқса Аблаева ижро этган «Межбур олдим», «Алкуян Жонай» ва бошқа халқ ашулалари томошабинларга манзур бўлди. «Тим-тим» ва матрос ўйинлари ҳам залдагилар олқишига сазовор бўлди. Солистлардан опа-сингил Печорец, Капчевой ва Шербаларнинг «Янги ерликлар келмоқда», «Мовий осмон» каби ашула ва лапарларининг маҳорат билан ижро этилиши томошабинларни жуда қувонтирди.

Совхоз ишчи ва хизматчилари концертдан мамнун бўлдилар.

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти қуйидаги китобларни босиб чиқарди:

А. Н. ОСТРОВСКИЙ. — «Пьесалар». («Сердаромад жой», «Камбағаллик айб эмас», «Момақалдироқ», «Сепсиз қиз» пьесалари). 282 бет, тиражи 15.000, баҳоси 10 сўм 80 тийин.

Г. ВЛАДИМИРОВ. — «Проблемы творчества Д. А. Фурманова» (Статьи). Рус тилида, 276 бет, тиражи 10.000, баҳоси 11 сўм 85 тийин.

«Ўзбек халқ қўшиқлари». «Узбенские народние песни». (Тузувчилар: К. Олимбоева ва Ф. Караматов). 144 бет, тиражи 5. 000, баҳоси 12 сўм 80 тийин.

Мамадали ИКРОМОВ. — «Пахтадан мўл ҳосил етиштиришдаги тажрибаларимиз», 32 бет, тиражи 15. 000, баҳоси 35 тийин.

Ўзбекистон ССР ўқув-педагогика давлат нашриёти қуйидаги дарсликларни нашр этди:

П. А. ЛАРИЧЕВ. — «Алгебра масалалари тўплами». (1-қисм, етти йиллик ва ўрта мактабларнинг 6-7 синфлари учун). 216 бет, тиражи 60.000, баҳоси 2 сўм 80 тийин.

М. М. ПЕТРЕНКО ва М. В. ЯСТРЖЕМБСКАЯ. Е. Н. АДАМОВА иштироки билан.— «Немис тили дарслиги». (Ўрта мактабларнинг 5-синфи учун дарслик). 1-ўқиш йили учун. 210 бет, тиражи 4000, баҳоси 2 сўм 55 тийин.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриёти қуйидаги брошюраларни нашр этди:

И. РАҲИМ. — «Югославские встречи». (Рус тилида). 44 бет, тиражи 5000, баҳоси 70 тийин.

Н. П. АРХАНГЕЛЬСКИЙ. — «Оиладаги тарбия воситалари». 46 бет, тиражи 40. 000, баҳоси 60 тийин.

Ҳар бир туп ғўзада мажбуриятга яраша кўсак бўлиши учун дала ишларини сифатли ўтказайлик!

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Суғоришни тўғри ташкил этайлик

Ғўзалар кечаси ва кундузи ривожланаётган ҳозирги пайтда уларни яхши суғориш талаб этилади. Чунки шу кунга қадар ҳарбир даладаги ғўзаларга кўп миқдорда минерал ва маҳаллий ўғит солинди. Оржоникидзе районидаги «Қизил Узбекистон». Бекобод районидаги Дзержинский номли, Янгийўл районидаги Ворошилов номли колхозларнинг илғор сувчилари июль ойида ғўзани қондириб суғориш ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини яхши тушунган ҳолда ўз вазифаларини талабга мувофиқ бажармоқдалар.

Суғориш ишлари яхши ташкил этилган колхоз ва совхозларда ғўзалар нормал ривожланаётир. Суғоришдан кейин қатор оралари сифатли культивация ва чопиқ қилинмоқда. Пахтадан мўл ҳосил етиштириш мажбуриятини олган бу колхоз ва совхозларда ҳар бир грамм сувдан тежаб-тергаб фойдаланилаётир. Сувчилар иши устидан пухта контроллик ўрнатилган. Ғўза қаторларининг кўлланиб қолишига ёки айрим далалардаги ғўзаларнинг ола суғорилишига йўл қўйилмайди.

Бироқ, баъзибир районлардаги айрим колхозларда суғоришнинг шу кунлардаги зўр моҳиятига тўла тушинилмаётир. Натижада сув кўп исроф қилинмоқда. Калинин районидаги пахтакор колхозларнинг раҳбарлари сув камчилигидан нолийдилар. Ваҳоланки, бу колхозларда сув кўплаб нобуд қилинмоқда. «Победа Октября» колхозидаги кўпгина бригадаларда сув кўчаларга оқиб ётибди. Колхоз правлениеси сувдан фойдаланишни тўғри йўлга қўймаган. Ғўзалар кўп вақтлари чанқатиб қўйилаётир ёки баъзибир пайкалларга нормада белгиланганидан ортиқ сув қўйилаётганлиги учун ғўзалар захлатиб юборилган.

Пискент районидаги Каганович номли колхозда ҳам суғориш ишлари талабга жавоб бермайди. Колхоз катта ариқнинг этак томонида турганига қарамай, сувдан унумсиз фойдаланиш ҳоллари учраб турибди. Колхоз раҳбарлари сувчилардан ўз вазифаларини сифатли бажаришларини талаб қилмайдилар. Улар айрим пайкаллардаги ғўзаларнинг чанқаб қолаётганлигини, баъзи бир пайкаллардаги ғўзаларни эса ҳаддан ташқари кўп суғорилаётганлигини кўрсалар ҳам буни олдини олиш учун тегишли чоралар кўрмайдилар.

Суғоришни тўғри ташкил этиш шунинг учун ҳам зарурки, агар катта карталар бир йўла суғорилмаса, тракторлар бекор туриб қолиши ёки бир бригададан иккинчи бригадага ўтиш учун бекор вақт сарф қилиниши мумкин.

Колхоз правлениелари ва совхозларнинг маъмуриятлари июль ойида ғўзаларнинг нормал суғорилишига алоҳида эътибор беришлари, суғориш ишларини тўғри ташкил этиш учун барча тадбирларни амалга оширишлари керак. Ҳозирги пайтда сувчиларни икки сменада ишлаши зарур. Тунги сменада ишловчи сувчилар фанарлар билан таъмин этилиши, улар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиниши зарур.

Ғўзани суғоришда эгатга сувни найчалар билан қўйиш устаси ўртоқ Султон Бозоров Бекобод районидаги Дзержинский номли колхозда 25 йилдан бери сувчилик қилиб келади. У, шу давр давомида бир қанча колхозчиларни уста сувчи қилиб етиштирди. Ҳозир ҳам у ёшлардан сувчилар тайёрлаш ишини давом эттирмоқда.
Суратда: ўртоқ С. Бозоров 7-синф ўқувчиси Аҳмад Назаровга ғўзага найчалар орқали сув қўйишни ўргатмоқда.
А. Ким-фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ваъдабозлик ўрнига амалий раҳбарлик қилиш керак

Сталин номли колхознинг аъзолари республика қишлоқ хўжалик илғорларининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советига ёзган Мактубида олинган мажбуриятни тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани кучайтириб, 900 гектар майдондаги ғўзани тўрт марта комплекс парвариш қилдилар. 820 гектар ердаги ғўза қатор ораларидан тўрт марта икки томонлама культивациядан чиқарилди. Ғўзалар вақтида суғорилиб турибди. Гайдаров, Қаюмов, Сафарматов ва Расулев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари ғўза парваришида айниқса намуна бўлмоқдалар.

Колхоз аъзоларининг яқинда бўлган йиғилишида айрим жойларда авжи паст ғўзалар борлиги аниқланди. 50 гектар ердаги ғўзани икки марта, бошқа майдонлардаги ғўзаларни бир марта чуқур чопиқ қилиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди, қўшимча 90 киши дала ишларига сафарбар этилди. Шу кунларда колхозчилар дала шийпонларида ётиб ишламоқдалар. Шверник номли колхознинг пахтакорлари ҳам ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтириб, яхши натижаларга эришаётирлар.

Маълумки, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Июль ойида ғўза парваришини кучайтириш тадбирлари тўғрисида» деб чиқарган қарорида Пискент районида ғўзанинг аҳволи айниқса қониқарсиз эканлиги таъкидланган эди. Ҳақиқатан ҳам райондаги кўпчилик колхозларда ғўза парвариши бўшаштириб юборилган. Шунинг учун катта-катта майдонлардаги ғўзалар секин ривожланмоқда.

Район партия комитетининг 2-МТС зонаси бўйича секретари Магазов, МТС партия ташкилотининг секретари Ким ўртоқлар бизни Калинин номли колхознинг Ҳаким полвон Қодиров бригадасига олиб бордилар. Дарҳақиқат бригаданинг ғўзалари сифатли парвариш қилинган. Чунки Қодиров кўп йиллардан буён пахтадан мўл ҳосил етиштириб келаётган тажрибали деҳқон. У, ҳар бир ишни оби-тобида бажаради.

Аммо, колхоз правлениеси ҳам худди ана шу бригадага кўпроқ эътибор бериб, бошқа бригадалардаги иш билан унча қизиқмайди. Ўртоқ Қўзибой Имонов бошлиқ бригадага борганимизда, Магазов, Ким ўртоқлар ғўзанинг аҳволини кўриб ўзлари ҳам ҳайрон қолишди. Чунки 50 гектар ердаги ғўза ўсишдан қолиб ер бағирлаб ётибди. Фақат катта кўча ёқасидаги ғўзаларгина наридан-бери чопилиб қўйилибди. Ўртоқ Орзиева звеносига қарашли 16 гектар ердаги ғўза ҳалигача бир марта ҳам чопилмаган, ёввойи ўтлар қўл билан юлиб қўйилган, холос. Табелчи ўртоқ Холматов эса «ғўзалар иккинчи чопиқдан чиқарилди» деб сводка берган. 13 гектар ердаги ғўза ўтдан тозаланмасдан қайта суғорилган. Юнус Қорабеков бошлиқ звенода, Абдукаримов ва Чахалов, Олимбой Толипов бошлиқ ва бошқа бригадаларда ҳам ғўза парвариши секин ва сифатсиз олиб борилмоқда.

Илғор деб ҳисобланган Молотов номли колхознинг раҳбарлари (раиси Хайдаров, партия ташкилотининг секретари Эргашев ўртоқлар) ҳам ғўзанинг тез ривожланиб ҳосилга киришини таъминлаш учун мавжуд моддий-техника воситалари ва ички ресурсларидан тўла ва унумли фойдаланмаётирлар. Улар айрим майдонлардаги яхшироқ ривожланаётган ғўзаларнинг кўкига мағрурланиб, паст ғўзаларни парвариш қилишга эътибор бермай қўйганлар.

Колхозга 2-МТСнинг 3 та трактор бригадаси хизмат қилади. Буларга 18 та «универсал» бириктилган, тракторларнинг кўпчилиги сводкалардагина юрмоқда. Иш унуми ғоят даражада паст. Тракторлар бузилиб кўп вақт бекор туради. 22-универсал билан бирон гектар ҳам ердаги ғўза культивация қилинмади.

Яқинда район марказида кенгаш бўлиб ўтди. Молотов номли колхоз раиси ўртоқ Хайдаров МТС директори ўртоқ Ваксманнинг ғўза парвариши даврида масъулиятсизлик билан ишлаётгани, трактор бригадаларига юзаки раҳбарлик қилаётганини танқид қилди. Ўртоқ Ваксман танқидга тан бермади. У, 3 июлда расмият учун Вуколов бошлиқ бригадага борганида 4 та тракторнинг бузилиб ётганини кўрди. Аммо ўртоқ Ваксман бригадага ҳеч қандай ёрдам бермай, аксинча колхоз раисига аччиқ қилиб бир тракторни ўз «оталиги»даги Маленков номли колхозга юборди.

Колхознинг 180 гектар майдондаги ғўзаси ўргимчаккана билан зарарланган. Бу, МТС бош агрономи ўртоқ Ҳакимхоновга ҳам маълум. У келиб «эртага ОДН юбораман» деганича даракsиз бўлиб кетди. Зарарли ҳашаротлар эса бошқа майдонларга ҳам тарқалаётир.

Районда қолоқ колхозларни илғорларга етказиш, уларга оталик ёрдамини кучайтириш, ишни яхши ташкил қилиш ҳақида кўп гапирилади. Тўғри, Карл Маркс номли, Андреев номли колхозларга оталик қилаётган ташкилотларнинг яхши ёрдами туфайли бу колхозларда ғўза парвариши аввалги йилларга қараганда дуруст. Аммо район раҳбарлари бириктирилган ва оталик қилаётган айрим колхозларда аҳвол чидаб бўлмаслик даражада ачинарли. Масалан, район партия комитетининг иккинчи секретари ўртоқ А. Григорянцга бириктилган «XIX партсъезд» колхозида ишнинг сифати ниҳоят даражада паст. 74 гектардан ортиқ ердаги ғўза ёввойи ўтлар ичида нобуд бўлмоқда. Жўра Аввалбеков бошлиқ бригаданинг 18 гектар ерининг ҳар гектарида фақат 40 минг тупга етар-етмас ғўза бор. Бригада бошлиғининг эътироф қилишича 70 гектар майдондан 16 гектарида ғўза йўқ. Бригадага Ворошилов номли колхоздан 25 киши ҳашарга келгани ҳолда, колхознинг ўзидан фақат 2 киши ишга чиққан. Колхознинг Пўлатбеков бошлиқ бригадасида ҳам ғўзалар сифатсиз парвариш қилинмоқда.

Хуллас, Пискент районидаги кўпчилик колхозларда авжи паст ғўзалар ҳали кўп. Шундай бўлишига қарамай колхоз раисларидан тортиб, район партия комитети, район ижроия комитети ва МТС раҳбарларигача «бажарамиз, дўндирамиз» деб ўзларини юпатмоқдалар-у, лекин ғўза парваришидаги қолоқликни дарҳол тугатиш тадбирлари кўрилмай ғаниматфурсат бой берилмоқда.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Қолоқ бригадалар ишига алоҳида эътибор бериш керак

Сирдарё районидаги «XIX партсъезд» колхозининг ўртоқ Ж. Мамедов бошчилик қилаётган бригада аъзолари меҳнатни тўғри уюштириб, механизаторлар билан ҳамкорликда сидқидиллик билан меҳнат қилаётирлар. Улар 55 гектар ердаги ғўзани ёппасига кўсаклатиб олдилар. Ҳозир бригадада ҳосилни тўла сақлаб қолиш учун ва ҳосилга ҳосил қўшиш учун қизғин кураш олиб борилмоқда. Бу курашда бригаданинг М. Авезова, М. Фахриддинова, С. Мамедова, З. Мусаева каби кетмончилари, М. Рўзиев, М. Аслонов каби сувчилари фидокорона меҳнат қилаётирлар.

Аммо колхознинг ҳамма бригадаларида ҳам иш бир хилда яхши ташкил этилмаган. Бунга Қ. Мавлонов бошлиқ бригадада йўл қўйилаётган хато ва камчиликлар яққол мисол бўла олади. Бригаданинг ғўзаларини ғумай ва зарпечак босиб кетган. 46 гектар ердаги ғўза 10-15 кунлаб ўсишдан орқада қолаётир. Бригадада ишчи кучларидан ва механизациядан тўла фойдаланишга эътибор берилмаётганлиги сабабли ана шундай нуқсонларга йўл қўйилаётир. Айрим карталарда ғўзалар чопиқ қилинмасдан суғорилмоқда ва озиқлантирилмоқда. Натижада ёввойи ўтлар тез ўсиб ғўзаларни қоплаб олган. Бригадада суғориш ишлари ҳам тўғри ташкил этилган эмас. Сувчилар етарли тажрибага эга бўлмаганликлари сабабли ғўзалар кўллатиб суғорилмоқда. Бу хилдаги аҳвол колхознинг 5-ва 8-бригадаларида ҳам давом этаётир, зарпечак ва бегона ўтлар ўз вақтида йўқотилмаётгани натижасида ўнлаб гектар ердаги ғўзалар 10-15 кунлаб ўсишдан кейинда қолаётир.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти илғор бригадалардаги айрим ютуқлар билан мағрурланиб қолмасдан қолоқ бригадаларда ҳам ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтириб юборишлари керак.

А. МУҲАМЕДОВ.

Юксак мажбурият асосида

Мирзачўл районидаги Сталин номли колхознинг коммунист ўртоқ Мамажон Нурматов бошлиқ бригада аъзолари ҳар йили пахтадан мўл ҳосил етиштириб, яхши натижаларга эришиб келмоқдалар. Бригада ўтган йили 51 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил олган эди. Азамат пахтакорлар бу йил экин майдонини 82 гектарга кенгайтирдилар. Ҳозир барча майдонларда ғўзалар тор қаторлаб ва икки томонга қараб парвариш қилинаётир.

Бригада аъзолари гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётирлар. Бригадада меҳнат тўғри уюштирилган. Интизом мустаҳкам. Колхозчилар ўзаро мусобақалашиб ишламоқдалар. Шунинг учун барча майдондаги ғўзалар тўртинчи марта комплекс парваришдан чиқарилди. Суғориш ва озиқлантириш ишлари ҳам белгиланган агротехника муддатларида сифатли ўтказилаётир. Мўл ҳосил учун курашда бригаданинг М. Жумабоева, О. Меҳмонова, Қ. Жумабоева каби кетмончилари, моҳир механизатор Керман Гадаев ўзларининг ҳалол меҳнатлари билан бошқаларга ўрнак бўлаётирлар.

Райондаги Ленин номли колхоз аъзолари ҳам ғўза парваришини кундан-кунга кучайтириб яхши натижаларни қўлга киритаётирлар. Айниқса Раззоқ ота бошчилик қилаётган звенода иш яхши бораётир. Гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётган звено аъзоларининг 20 гектар пахта майдонида ғўзалар ёппасига кўсаклаб, мўл ҳосил тўплай бошлади.

Х. САГИЗОВ.

Звенонинг муваффақияти

Октябрь районидаги Каганович номли колхозда ғўзалар яхши парвариш қилинмоқда. Колхозчиларнинг бутун диққат-эътибори ғўзаларни ўз вақтида бегона ўтлардан тозалаш, сифатли парвариш қилишга қаратилган. Бу соҳада 15-бригада аъзоларининг қилаётган ишлари ибрат бўларлидир. Бригаданинг А. Бобоназаров бошлиқ звеноси 16 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган. Звено аъзоларининг бирдамлиги билан барча экин майдонларидаги ғўзалар икки марта қондириб суғорилди, бир марта озиқлантирилиб, уч марта культивация қилинди. Ҳозир участкадаги ғўзалар бирин-кетин гуллаб, гуллар кўсакларга айланмоқда.

Июль-август ойи мўл ҳосил тўплаш ойидир. Буни звено аъзолари жуда яхши биладилар. Шунинг учун ҳам улар минерал ўғитдан ташқари 40 тонна маҳаллий ўғит тайёрладилар.

Ҳ. МАДАЗИМОВ.

Ғўзалар ҳолатига қараб сифатли парвариш қилинмоқда

Чиноз районидаги Ворошилов номли колхознинг гектаридан 33 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган Абдулла Эргашев бошлиқ бригада аъзолари Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг қарорига жавобан июль ойида ғўза парваришини кучайтириб юбордилар. Бригада аъзолари астойдил меҳнат қилиб, кунлик нормаларини ошириб бажармоқдалар. Кетманчилардан Хосият Алимназарова, Шарофат Юнусова, Тошбиби Юнусовалар ғўзани юқори сифатли парвариш қилишда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Бригадада ғўза культивацияси ҳам қулай агротехника муддатларида ўтказилмоқда. Ҳозиргача бу бригадада ғўзалар 3 марта узунасига, икки марта кўндалангига культивация қилинди.

Бригада аъзолари ғўзани озиқлантириш, суғориш ишларига алоҳида эътибор бермоқдалар. Колхозчилар минерал ўғитдан ташқари далага кўп миқдорда маҳаллий ўғит чиқариб ғўзани озиқлантирмоқдалар.

Ғўзаларни ер шароитига, ҳолатига қараб суғоришда кекса сувчилардан Қосим Шобилгонов, Ғанибой Рўзиматов, Алимназар Рахимназаровлар астойдил ишламоқдалар. Яхши парвариш қилинган ғўзалар ҳозир қийғос гуллаб, кўсакламоқда.

У. КАРИМОВ.

ШОНЛИ 35 ЙИЛ

(Мўғулистонда халқ революцияси ғалаба қилганлигига 35 йил тўлиши муносабати билан)

Бугун мўғул халқи, шунингдек Совет Иттифоқи ва бутун социалистик лагерь халқлари Мўғулистонда халқ революцияси ғалаба қилганлигининг ҳамда мамлакат тарихида биринчи халқ ҳукумати тузилганлигининг 35 йиллигини нишонламоқдалар.

1921 йил революцияси ғалабасига эришиш йўлида мўғул халқи жуда катта қийинчиликларни енгиб ўтди. Узоқ вақт давомида феодализм ва мустамлакачилик исканжасида қолиб келган Мўғулистоннинг экономикаси жуда қолоқ эди. Мамлакатда бир оз бўлсада ривожланган саноат йўқ эди. Экономиканинг асосий тармоғи бўлган чорвачилик тушкунликда қолган, деҳқончилик эса мутлақо ривожланмаган эди. Меҳнаткаш аратлар (чорвадорлар) нинг турмуши жуда ачинарли бўлиб, улар қашшоқликда ва қоронғиликда кун кечирар эдилар.

Мамлакатда чексиз ҳукмдорлик қилган мўғул феодаллари зўр куч билан етилиб келаётган революция олдида ваҳимага тушиб, 1919 йилда хоинлик қилдилар, япон империалистларига Мўғулистонга кириш йўлини очиб бердилар. Империалистик Японияниг агентлари — оқгвардиячи атаман Семенов ва барон Унгернинг қонхўр тўдалари 1920 йилда Мўғулистонга бостириб кирдилар. Япон империалистлари Мўғулистонни ўз қўлларига киритиб олишга ва бу мамлакатдан Совет Россиясига ҳужум қилиш учун плацдарм сифатида фойдаланишга ҳаракат қилдилар.

Мўғулистондаги халқ революциясининг ғалабаси Улуғ Октябрь социалистик революциясининг таъсири остида бутун мамлакатга ёйилган халқ-озодлик ҳаракатининг ривожланиб борганлиги натижасида қўлга киритилди.

Мўғул халқининг отоқли фарзандлари Сухэ-Батор ва Чойбалсан тузган Мўғулистон халқ-революцион партияси бошчилигидаги бу ҳаракат феодализм ва мустамлака қуллиги асосларини ларзага келтирди, қуролли қўзғолонга ва мамлакатдаги ҳокимиятнинг меҳнаткаш халқ қўлига ўтишига олиб келди. Кенг меҳнаткаш аратлар оммаси мўғул халқ революциясининг асосий ҳаракатлантирувчи кучи бўлди.

Мамлакат меҳнаткашлари Мўғулистон халқ-революцион партияси раҳбарлиги остида тузилган ўз қуролли кучларига, шунингдек рус ишчилар синфининг қардошлик ёрдамига таяниб, феодаллар ҳукмронлигидан ва оғир мустамлакачилик зулмидан абадий қутилдилар.

Шу вақтда япон-америка империалист босқинчилари қолдиқларини Сибирдан ва Узоқ Шарқдан ҳайдаб чиқараётган Қизил Армия мўғул халқ ҳукуматининг илтимоси билан мўғул халқига оқгвардиячи тўдаларни тор-мор келтиришда қардошларча ёрдам кўрсатди. Мўғул Халқ-революцион армияси Қизил Армия қисмлари билан биргаликда ҳаракат қилиб 1921-1922 йиллар давомида Мўғулистонни чет эл босқинчиларидан тамомила озод қилди.

Ҳокимият эгаси бўлиб олган мўғул халқи зўр ғайрат ва юксак иштиёқ билан янги, социалистик ҳаёт барпо қилишга киришди. Мўғул халқи янги ижтимоий тузум барпо қилишдек ишда улуғ Лениннинг, орқада қолган мамлакатлар илғор мамлакатларнинг ғалаба қилган пролетариати ёрдами билан тараққиётнинг капиталистик босқичини четлаб ўтиб, феодализмдан социализмга ўта оладилар, деган кўрсатмасига амал қилмоқда.

Халқ ҳокимияти барпо этилгандан сўнг ўтган 35 йил мобайнида Мўғулистон социализм қуриш йўлида жуда катта ютуқларга эришди. МХР ўз тарихий тараққиёти йўлидан олға бориб, ўтиш даври вазифаларини секин-аста муваффақият билан ҳал этмоқда.

Мамлакатнинг тарихан ўтмишдан мерос бўлиб қолган иқтисодий қолоқлиги туфайли МХР меҳнаткашлари машина индустриясига эга эмас эдилар. Мамлакат меҳнаткашлари халқ революцияси ғалаба қилгандан кейингина машина индустриясини барпо қилишга киришдилар. Социализмга ўтиш учун шарт-шароитлар вужудга келтириш йўлида мўғул халқи олдида мамлакатни чет эл капитализмига иқтисодий қарамликдан қутқазиш, ишлаб чиқариш воситаларининг феодал мулкчилигини тугатиш ҳамда феодалларни синф сифатида битириш ғоят зарур вазифа бўлиб турар эди.

Мамлакатни нокапиталистик йўлдан ривожлантиришга аҳд қилган Мўғулистон халқ-революцион партияси меҳнаткашларни социализмнинг моддий негизини — мамлакатнинг ўз машина саноатини барпо қилиш ишига бошлаб борди, халқни феодал муносабатларни йўқ қилиш ва феодалларни синф сифатида тугатиш учун курашга отлантирди.

Мўғул халқи куч-ғайрат сарфлаганлиги ва Совет Иттифоқи қардошларча кўмаклашганлиги натижасида Мўғулистонда ўттизинчи йиллардаёқ ҳозирги замон саноатининг дастлабки корхоналари, ишчилар синфи вужудга келди. Феодализмнинг иқтисодий асосларини тугатиш учун кенг кўламда кураш бошланди. 1940 йилга келиб мўғул халқи феодаллар синфини тугатиб бўлди, уни ишлаб чиқариш воситаларидан ҳамда олдинги барча имтиёзларидан маҳрум қилди.

Шундан сўнгги йиллар мобайнида МХР меҳнаткашлари Мўғулистон халқ-революцион партияси раҳбарлиги остида социализм асосларини қуриш йўлида олға катта қадам ташлади. Мўғул халқи янги ҳаёт барпо қилиш йўлидан оғишмай олға бориб, биринчи беш йиллик планни муваффақият билан амалга оширди, ҳозирги вақтда эса мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг иккинчи беш йиллик планини бажариб бўлиш олдида турибди.

МХР ҳозир ҳам мамлакат экономикасининг асосий тармоғи бўлиб қолаётган чорвачиликни ривожлантиришда катта ютуқларга эришди. Мамлакатда қорамоллар сони урушдан олдинги даврдагига нисбатан 2,5 марта кўпайди. 1954 йилдаёқ ҳар бир меҳнаткаш аратга 30 бош қорамол тўғри келди, ваҳоланки халқ революциясига қадар ҳар бир меҳнаткаш аратга 10 бош қорамол тўғри келган эди.

Қишлоқ хўжалигида социалистик сектор — давлат хўжаликлари ва аратларнинг ишлаб чиқариш бирлашмалари ўсиб бормоқда. Ҳозирги вақтда арат хўжаликларининг 10 проценти ишлаб чиқариш бирлашмаларига қўшилган.

Арат хўжаликлари республикада йилдан йилга кўпроқ ўтроқ бўлиб яшамоқда.

Эндиликда мамлакат экономикасида етакчи роль ўйнаётган миллий саноатнинг барпо этилганлиги ва янада муваффақият билан ривожлантирилаётганлиги мўғул халқи эришган энг катта ютуқ бўлди. Мамлакатда саноат корхоналари ва улар ишлаб чиқарган маҳсулот миқдори тўхтовсиз кўпайиб бормоқда. Давлат саноати 1955 йилда ишлаб чиқарган ялпи маҳсулот 1940 йилдаги даражадан 3,6 марта кўп бўлди.

МХРда кўмир, тоғ-кончилик ва нефть саноати тармоқлари барпо этилди. Темир йўлларнинг узунлиги 1940 йилдагига нисбатан 6 марта ортди. Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикасининг ёрдами билан қурилган Улан-Батор—Цзинин темир йўли айниқса катта халқ хўжалик аҳамиятига эгадир.

Муддати 1957 йилда тугайдиган иккинчи беш йиллик планга мувофиқ, мамлакат саноатининг ялпи маҳсулоти 50 процент ортади. МХРда бир қанча янги йирик корхоналар, шу жумладан Налайхда йилига 600 минг тонна кўмир қазиб чиқара оладиган механизациялаштирилган шахта қурилади.

Экономикани ривожлантиришда эришилган катта ютуқлар асосида республика меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги ҳам тинмай юксалиб бормоқда.

Мўғулистон халқ-революцион партияси ва МХР ҳукумати халқнинг турмуш даражасини яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Халқ истеъмол қиладиган молларнинг нархлари узлуксиз равишда камайтирилмоқда ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг реал иш ҳақини янада кўпайтиришга қаратилган бошқа тадбирлар ҳам амалга оширилмоқда. Чорвачилик маҳсулотларини давлат йўли билан тайёрлаш ва закупка қилиш нархлари анча оширилди, арат хўжаликларига бир қанча имтиёзлар берилди.

Мўғулистонда кўп асрлар давом этиб келган маданий қолоқликка муваффақият билан барҳам берилмоқда. Мамлакатда халқ турмушини тубдан ўзгартириб юбораётган чинакам маданий революция амалга оширилмоқда. Республикадаги катта ёшли аҳолининг 99 проценти саводхон бўлиб қолди. Ҳозирги вақтда МХРда 354 бошланғич мактаб, 70 етти йиллик ва ўрта мактаб, 16 техникум, 4 олий ўқув юрти ишлаб турибди. Республикада 25 театр меҳнаткашларга хизмат қилмоқда. Театрлар шаҳарлардагина эмас, балки барча аймоқ марказларида ҳам бор.

Мўғулистон Халқ Республикаси халқаро майдонда тобора муҳимроқ роль ўйнамоқда. Бошқа социалистик мамлакатлар каби Мўғулистон Халқ Республикасининг ҳам ташқи сиёсати тинчликни мустаҳкамлашга, халқлар ўртасидаги дўстликни ва ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилгандир. Ҳозирги вақтда МХР 12 мамлакат билан, шу жумладан учта буюк давлат — Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси ва Ҳиндистон республикаси билан дипломатик алоқа қилади.

Мўғулистон Халқ Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш учун барча асослар бор.

Халқ Мўғулистони Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатларининг дўстлигига ва ёрдамига таяниб гуллаб-яшнаётган, социализм сари ишонч билан олға бораётган мамлакатга айланмоқда. Халқ оқинлари бу республиканинг буюк ғалабаларини, халқнинг ижодий меҳнатини қўшиқларда завқ билан куйламоқдалар.

Мўғулистон меҳнаткашлари совет халқининг дўстлигини ва қардошлик ёрдамини жуда қадрлайдилар. МХР бош министри ўртоқ Ю. Цеденбал Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX съездида Мўғулистон халқ-революцион партияси номидан табрик нутқи сўзлаб бундай деди:

«Ғоят катта беғараз қардошлик ёрдами туфайли революцияга қадар мустамлакачилик ва феодализм исканжасида қолиб келган Мўғулистон таниб бўлмас даражада ўзгариб кетганлиги ва у тараққиётнинг капиталистик босқичини четлаб ўтиб, социализм қуриш йўлига тушиб олганлиги учун МХР меҳнаткашларининг қалби совет халқига ва унинг доно йўлбошчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига чексиз муҳаббат ва миннатдорчилик туйғулари билан тўлиб-тошгандир.

МХР меҳнаткашлари ўз тажрибаларидан шуни яхши биладиларки, бизнинг содиқ дўстимиз — прогрессив инсониятнинг олдинги сафида бораётган совет халқи билан дўст бўлганимизда ва ҳамкорлик қилганимиздагина мўғул халқи бахтиёр бўлиб, яйраб-яшнайди».

Мўғулистон Халқ Республикасининг меҳнаткашлари ўзларига қардошларча ёрдам бераётган Хитой Халқ Республикасига ва бошқа халқ демократияси мамлакатларига ҳам катта миннатдорчилик билдирмоқдалар.

Халқ революциясининг шонли 35 йиллиги кунида совет халқи мамлакат экономикаси ва маданиятини янада ривожлантиришда, меҳнаткашлар фаровонлигини оширишда, социализм учун курашда дўст мўғул халқига чин қалбдан янги, катта муваффақиятлар тилайди.

Я. ИВАНОВ.

Польша халқи Совет ҳукуматининг қарорини табрикламоқда

ВАРШАВА, 9 июль. (ТАСС). Марказий газеталарнинг ҳаммаси Совет ҳукуматининг гитлерчи босқинчилар томонидан Польшадан Германияга олиб кетилган ва Германияда совет армияси томонидан қутқазиб қолинган поляк миллий санъати асарларини Польша Халқ Республикаси ҳукуматига топшириш тўғрисидаги қарори ҳақидаги хабарни кўзга кўринарли ўринда босиб чиқармоқдалар.

Поляк халқининг кенг доиралари бу хабарни зўр мамнуният ва миннатдорчилик билан кутиб олди. «Глос праци» газетаси бугунги сонида қуйидагиларни ёзади: Санъат асарларини поляк халқига топшириш тўғрисидаги хабар кишиларни қувонтирмоқда. Санъатнинг бебаҳо ижоди, миллий маданиятнинг чинакам хазиналари музейларимизга қайтариб берилмоқда. Биз шу тўғрида дастлабки туйғу ва фикрларимизни изҳор қилишимиз билан бирга бир нарсадан қаттиқ ғазабланмоқдамиз — шу пайтда биз поляк миллий маданиятининг Канадада нобуд бўлаётган хазинасининг тақдири тўғрисида ўйламоқдамиз. Бир-бирига тамомила зид бўлган икки тарихий фактни кўрамиз. Совет ҳукумати, деб ёзади газета, санъатнинг бебаҳо асарларини поляк халқига топширган пайттача жуда яхши сақлаб, ўз ихтиёри билан поляк халқига топширди. Совет ҳукуматининг бу позицияси кишиларни жуда хурсанд қилади.

Газета миллий санъат хазиналарининг Польшага топширилиши поляк ва совет халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик ва қардошларча ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб уқтириб ўтади.

Совет-Камбоджа музокаралари тўғрисида Вьетнам матбуотининг ёзганлари

ХАНОЙ, 9 июль. (ТАСС). Ханой матбуоти бугунги сонида СССР ҳукумати вакилларининг шаҳзода Нородом Сианук билан олиб борган музокаралари тўғрисидаги қўшма ахборотнинг тўла текстини босиб чиқарди.

«Вян зан» газетаси «Биз Совет-Камбоджа музокараларининг натижаларини табриклаймиз» деган сарлавҳали бош мақоласида бундай деб ёзади: Москвадаги музокаралар давомида Совет Иттифоқи билан Камбоджа ўртасидаги самимий дўстликка асос қўйилди. Ана шу самимий дўстлик муносабатлари совет ва камбоджа халқларининг манфаатларига, Ҳинди-Хитойда ва Шарқи-Жанубий Осиёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига мувофиқдир. Музокараларнинг натижалари халқаро кескинликни юмшатиш ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига қўшилган қимматли ҳиссадир, тинч-тотув яшаш беш принципининг янги ғалабасидир.

Англия парламенти аъзоларининг бир группаси ГДРга келди

БЕРЛИН, 9 июль (ТАСС). АДН агентлиги билдиради: кеча Англия умум палатасининг лейборист аъзоларидан бир группаси Берлинга келди. Англия парламентининг аъзолари Германия Демократик Республикаси бўйлаб саёҳат қиладилар.

Франция билан СССР ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш учун

ПАРИЖ, 9 июль. (ТАСС). 7 ва 8 июлда Парижда «Франция-СССР» ассоциацияси миллий комитетининг сессияси бўлди. Сессиянинг ишларида Франциянинг кўпгина отоқли жамоат арбоблари, шу жумладан генерал Пети, француз хотин-қизлари союзининг раиси Эжени Коттон хоним, медицина академиясининг аъзоси профессор Вейль-Алле, Франция муваққат консультатив ассамблеясидаги қаршилик кўрсатиш ҳаракати депутатлар группасининг собиқ раиси Серф-Феррьер, Дордон департаменти бош кенгашининг аъзоси социалист Беллюг, республика кенгаши аъзоси Лео Амон қатнашдилар.

Миллий комитет Франция ҳукуматининг бошлиғи Ги Молле ва ташқи ишлар министри Пинонинг Москвада совет раҳбарлари билан олиб борган музокараларининг ижобий натижаларини мамнуният билан қайд қилди ва ана шу музокаралар давомида қабул қилинган қарорларни муваффақиятли бажаришга қаратилган бир қанча тадбирларни амалга оширишга қарор берди.

Миллий комитет шу нарсани қайд қилдики, француз халқи кўпчилигининг Франция билан СССР ўртасида дўстона алоқаларни кучайтириш идеясини маъқуллаганлиги ассоциация зиммасига янги жиддий бурчларни юклайди. Шу муносабат билан ассоциация бош секретари Раймон Треппонинг таклифига мувофиқ ташкилотнинг структурасини бирмунча ўзгартиришга ва жумладан, бир қанча комиссия ҳамда комитетлар тузишга қарор берилди. Бу комиссия ва комитетларнинг фаолияти ҳар иккала мамлакат ўртасида иқтисодий ва маданий алоқаларни кучайтиришга қаратилиши лозим. Ассоциация маҳаллий ташкилотларининг кучлари билан аҳолининг йиғилишларини ўтказиш ҳам мўлжалланди.

Миллий комитет шу йилнинг охирида «Франция-СССР» ассоциациясининг миллий съездини чақиришга қарор қилди.

Германия Демократик Республикасида болаларнинг ёзги дам олиши

БЕРЛИН, 9 июль (ТАСС). Кеча Германия Демократик Республикаси болаларининг ҳаётида қувончли воқиа рўй берди. ГДРнинг турли қисмида республикадаги турли халқ корхоналарига қарашли 49 марказий пионер лагери очилди. Июль ва август ойларида Германиянинг ҳар иккала қисмидан 60 минг бола бу лагерларда дам олади. Пионер лагерлари республиканинг энг хушманзара жойларида ташкил қилинди. Ҳукумат марказий лагерларни ташкил қилиш учун 13 миллион марка маблағ ажратди. Корхоналар томонидан шу мақсадда чиқарилган маблағлар бу ҳисобга кирмайди. Бу йил ёшлар ва болаларнинг ёз фаслида дам олишини уюштириш учун давлат ва касаба союз ташкилотлари томонидан жами 63 миллион марка маблағ ажратилди.

Пионер лагерларининг дарвозалари ГДР болалари учунгина эмас балки Ғарбий Германиядаги ўн минглаб ўқувчи болалар учун ҳам кенг очиб қўйилди. Яқинда Катта Берлин демократик магистрати каникул даврида Ғарбий Берлиндан 15 минг болани ГДРга юборишни Ғарбий Берлин сенатига таклиф этган эди. Аммо сенат бу таклифни рад этди. Шу муносабат билан «Телеграф» газетаси таъкидлаб ўтганидек, ГДРдаги пионер лагерлари федератив республикада яшовчи болаларни ўзига «кўпроқ жалб эта» бошлади. Газета Ғарбий Германиядаги ўқувчилар ўз уйларига ГДРнинг дўстлари бўлиб қайтадилар ва ГДРдаги болаларнинг ҳаёти тўғрисида ўз ота-оналарига завқ билан сўзлаб берадилар, деб эътироф этади.

Аммо болаларни ГДРдаги пионер лагерларига юбориш тўғрисидаги масалада Ғарбий Берлин маъмурларининг тутган салбий позицияси ГФР ва Ғарбий Берлиндан келиб, ўз каникулларини Германия Демократик Республикасининг турли округларида ўтказаётган ўқувчилар миқдорининг йил сайин кўпаяётганлигига халақит бера олмайди. 1954 йилда ГДРга федератив республикадан ва Берлиннинг ғарбий секторларидан 18 минг ўқувчи келиб кетган бўлса, ўтган йили 50 мингдан ортиқ бола келиб кетди. Бу йил ана шу миқдор анча ортиши лозим. Ғарбий Германия маъмурларининг тақиқлашига ва дўқ уришига қарамай яқинда ўқувчиларнинг 500 боладан иборат биринчи группаси Ғарбий Берлиндан ГДРга жўнади. Яқин вақтларда ГФРдан ва Ғарбий Берлиндан яна кўп болалар республикадаги пионер лагерларига келадилар.

Румыния меҳнаткашларининг ишлаб чиқариш соҳасидаги муваффақиятлари

БУХАРЕСТ, 8 июль. (ТАСС). Румыния Халқ Республикасининг меҳнаткашлари социалистик мусобақани ривожлантириб, беш йиллик топшириқларини муваффақиятли суратда бажармоқдалар. Кўпгина саноат корхоналарининг 1956 йилнинг биринчи ярмини муваффақиятли якунлаганликлари буни исбот этади. Мамлакатдаги энг йирик Хунедоар металлургия комбинатининг коллективи олти ой ичида пландан ташқари 1.200 тоннадан зиёд чўян, 5 минг тоннага яқин пўлат ва қарийб 6 минг тонна прокат ишлаб чиқарди. Комбинат яқинда легирлаштирилган хромоникел пўлат ишлаб чиқара бошлади.

Румыния нефтчилари илғор иш методларидан фойдаланиб, шу йилнинг биринчи ярмида нефть чиқариш планини ошириб бажардилар. Молдова нефтчилари мусобақада ғолиб чиқдилар. Янги нефть районларида пармалаш ишларини кенгайтириш ва пармалаш суръатларини тезлатиш натижасида эксплуатацион пармалаш плани 18,6 процент ошириб бажарилди. Бухарестдаги «Семенэтоаря» қишлоқ хўжалик машиналари заводининг коллективи 1 июлда шу йилнинг 26 июли ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқарди.

Шимолий Вьетнамда довул

ХАНОЙ, 9 июль (ТАСС). Кеча Шимолий Вьетнам районлари ва Қизил дарё этагидаги районларда довул бўлди ва кучли тропик ёмғирлар ёғди. Дарёларда сувнинг сатҳи ғоят кўтарилди. Баъзи жойларда тўғонлар бузилди, далаларни сув босди, телефон алоқаси узилди ва электр қуввати билан таъминлаш издан чиқди, янги қурилишлар ва турар жойлар сув остида қолиб хароб бўлди.

Бу районларнинг бутун аҳолиси довулнинг оқибатларини тугатиш учун сафарбар қилинди. Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати зарар кўрганларга ёрдам бериш учун зарур чоралар кўрмоқда.

Ғарбий герман ёшлари умумий ҳарбий мажбуриятни жорий қилиш тўғрисидаги қонуннинг бундестаг томонидан қабул этилганлигига қарши норозилик билдирмоқдалар

БОНН, 9 июль. (ТАС). «Зюддейче цейтунг» газетаси билдиради: Кеча ғарбий Германиядаги «Соколи» («Лочинлар») номли ёшлар ташкилоти умумий ҳарбий мажбуриятни жорий қилиш тўғрисидаги қонуннинг бундестаг томонидан қабул қилинганлигига қарши норозилик билдириб чиқарган баёнотини эълон қилди.

Газета ана шу ташкилот баёнотида, 1957 йилда сайланадиган бундестаг умумий ҳарбий мажбуриятни жорий қилиш тўғрисидаги қонунни бекор қилиши лозим, деган талабни алоҳида кўрсатиб ўтади.

Газетада яна бундай дейилади: Бошқа бирор мамлакатда ана шундай қонунни халқ орасидаги кенг табақаларнинг қаршилигига хилоф суратда қабул қилиш мумкин бўлмас эди. Федерал ҳукумат шундай ҳаракат қилиши билан кўпданоқ даврини кечириб бўлган ва хавфли бўлиб қолган зўравонлик қилиш сиёсатини яна ўтказиш тарафдори бўлиб чиқди, тинч тараққий этиш имкониятларига қарши чиқди ва мамлакатни бирлаштиришни яна қийинлаштириб қўйди, эҳтимол мамлакатни бирлаштиришни мумкин бўлмайдиган бир ҳолга келтириб қўйди.

Покистоннинг ҳарбий тайёргарлиги тўғрисида Ҳиндистон газетасининг ёзганлари

ДЕҲЛИ, 9 июль. (ТАСС). «Таймс оф Индиа» газетаси ёзади: Покистон Жамму ва Кашмир штати районининг ўт очиш тўхтатилган линиясидаги ўз қўшинларига мадад кучлар юбормоқда. Патханкот-Жамму чегара районига яна бир дивизия юборилади. Кенг миқёсда фортификация ишлари ҳам олиб борилмоқда.

Ури секторида «Эркин Кашмир» (Кашмирнинг Покистон контроли остида бўлган бир қисми. — **Редакция эскартиши)** қўшинлари Америка ҳарбий техникаси билан қуролланган янги қисмлар билан алмаштирилмоқда.

«Индиан экспресс» газетасининг билдиришига қараганда, Покистоннинг икки самолёти 6 июлда Кхалра (Амритсара райони) атрофида Ҳиндистоннинг ҳаво масофаларини бузиб ўтган.

Ёш совет рассомларига 11 мукофот берилди

Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Бутуниттифоқ жамияти Деҳлида (Ҳиндистон) «Шанкарс уикли» журнали редакцияси томонидан болалар чизган расмлар учун ҳар йили ўтказилаётган халқаро конкурснинг якунлари тўғрисида маълумотлар олди. Бўлиб ўтган навбатдаги конкурсда 57 мамлакатнинг болалари қатнашган. Жюри 33 минг расм, шу жумладан совет болалари чизган расмларни олган.

Ёш совет рассомларига 11 та мукофот берилган. 15-16 ёшдаги ўсмирлар группаси бўйича Ҳиндистон бош министри Жавоҳарлал Нерунинг биринчи мукофоти конкурсга натюрморт тақдим этган ленинградлик мактаб ўқувчиси Игорь Ивановга берилган. Мукофотланганлар орасида Ҳиндистонга «Қайин дарахтлари» акварелини юборган 7 яшар Саша Пресняков ҳамда М. Ю. Лермонтовнинг «Уч хурма дарахти» номли шеърига сурат чизган Слава Афанасьев бор.

Мукофотланган ҳамма расмлар, шунингдек ёш совет рассомлари чизган асарлардан жюрининг эътиборига сазовор бўлган яна тўққизтаси «Шанкарс уикли» журналининг махсус сонида босиб чиқарилган. (ТАСС).

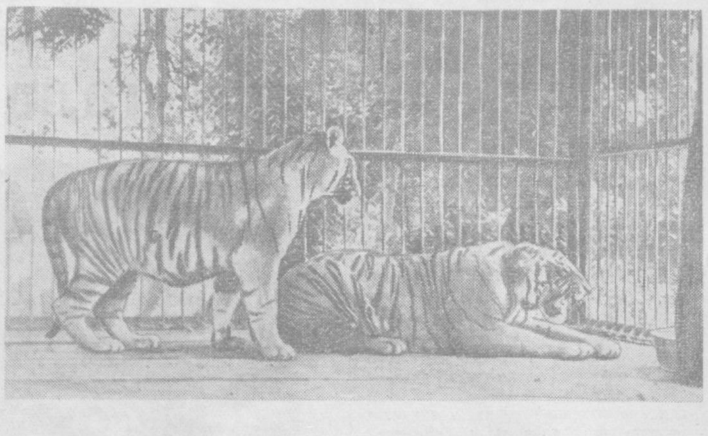

Тошкент ҳайвонот боғида. Суратда: Бенгалиядан келтирилган йўлбарслар. Бу йўлбарслар Н. А. Булганин ва Н. С. Хрущчев ўртоқлар Ҳиндистонда бўлган вақтларида Совет Иттифоқига тақдим этилган эди.

А. Аверьянов фотоси.

Олимларнинг лабораторияларида

Хоразм ойнасининг сири

Машҳур совет археологи, СССР Фанлар Академиясининг корреспондент аъзоси С. П. Толстов ўн йиллар мобайнида Ўрта Осиёни ўрганди. Қадимги Хоразмда С. П. Толстов бошчилигида ўтказилган қазишмалар фанга қимматли ҳисса бўлиб қўшилди, улар Ўрта Осиё халқларининг қадимги вақтлардаги ҳаёти ва маданияти ҳақида аниқ тасаввур ҳосил қилишга имкон берди. Собиқ Хоразм ҳукмронлиги территориясида кўпгина моддий-маданият ёдгорликлари топилди. Ана шу ёдгорликларнинг кўпчилиги С. П. Толстовнинг «Қадимги Хоразм» китобидаги рангли қўшимча варақаларида ифодалаб кўрсатилди.

Жуда ажойиб шаклда ишланган ойнамунчоқлар, маржонлар ғоят катта қизиқиш уйғотади. Бу мунчоқлар Хоразм тарихининг қадимги даврига мансубдир. Хоразмлик машҳур мастерлар нақш берилган ойналарни тайёрлашни жуда яхши билганлар. Қадимги Хоразм мастерлари вино рангидаги ёқутларни, ҳаво ранг—яшил берилл (зумрад, аквамарин каби тош)ларни, яшил зумрадларни, кўк сапфир (зангор ёки яшил тусли қиммат баҳо тош) ва бошқа қиммат баҳо тошларни моҳирлик билан тайёрлаганлар.

С. П. Толстов археологик экспедицияси томонидан топилган ойналар ҳар томонлама илмий-текширишдан ўтказилди. Натижада, бу ойналар ер бағрида икки минг йилча ётганига қарамай, уларнинг химик ва физик хоссалари деярли ўзгармаганлиги маълум бўлди.

Кўпгина мутахассислар, агар ойна ер бағрида ноқулай шароитда узоқ вақт ётса, у албатта кристаллашуви, яъни ўзининг дастлабки структурасини ўзгартириши керак, ойнанинг сифати қанчалик паст бўлса, у ўз структурасини шунчалик тез ўзгартиради, деб ҳисоблар эдилар.

Янги топилган ойна эса бунинг аксини кўрсатди. Шу сабабли у Менделеев номидаги Москва химия-технология институти ойна кафедраси ходимларида катта қизиқиш уйғотди. Кафедра раҳбари, ойна тайёрлаш ишининг машҳур мутахассиси, профессор И. И. Китайгородский қадимий ойналарни текширишнинг махсус методикасини ишлаб чиқди. Мазкур кафедра ходимларидан доцент Г. Г. Сентюрин ва студент Е. Золотницкая профессор И. И. Китайгородский раҳбарлигида Хоразм ойналарининг составини ўрганишга аҳд қилдилар. Улар шу билан бир вақтда, ўз олдиларига бошқа бир практик вазифани — қадимги Хоразм мастерлари тайёрлаган ойналар сингари ойналарни тайёрлашни ўрганиш вазифасини ҳам қўйдилар.

Текшириш учун Хоразм ойналарининг 10 та намунаси олинди. Уларнинг ҳаммасига И. И. Китайгородский ишлаб чиққан метод бўйича юқори темпиратура билан таъсир кўрсатилди. Бироқ бу ойналарнинг бирортаси ҳам кристаллашмади, аксинча ўзининг тиниқлигини сақлаб қолаберди. Шундай қилиб, қадимги мастерларнинг ойнани эритишда бундан икки минг йил муқаддам жуда юқори — Цельсий бўйича 1300 градусгача бўлган температурадан фойдаланганликлари аниқланди. Кейинги текширишлар шуни кўрсатдики, хоразмлик мастерлар ғоят юқори сифатли, жуда чидамли бўёқларни қўллаганлар. Қиздирилгандан сўнг ойналарнинг гўзал бўёқлари айниқса сезиларли бўлган.

Қунт билан ўтказилган текширишлар натижасида ойналарнинг химиявий состави аниқланди. Бу билан текшириш ишларининг биринчи даври тугалланди. Шундан сўнг тадқиқотчилар топилган составга ўхшаш ойналарни эритишга киришдилар. Кўп сонли текширишлар натижасида олимлар Хоразм ойналарига ўхшаш ва деярли шундай хусусиятларга эга бўлган ойнани эритишга муваффақ бўлдилар.

Москва химия-технология институтининг илмий ходимлари текшириш ишларини давом эттирмоқдалар. Улар ойна тайёрлаш ишининг қадим замонлардан буён қандай ривожланиб келаётганини аниқлашни, ойна ишлаб чиқариш ишининг бир қатор қизиқарли масалаларини ҳал этишни мўлжалламоқдалар.

С. НЕСТЕРОВИЧ.

ФУТБОЛ

Яқинда «Пишчевик» стадионида завод ва фабрика III спартакиадаси программаси асосида Тошкент физкультурачилар коллективи биринчилиги учун навбатдаги футбол мусобақаси бўлди.

Майдонга 1-пойафзал фабрикасининг футболчилари билан «Подъёмник» заводининг командаси чиқади. Бунда ўйин 5:1 ҳисоби билан «Подъёмник» заводи футболчиларининг фойдасига ҳал бўлди. Сўнг майдонга Ильич номидаги завод командаси билан тўқимачилар комбинатининг футболчилари чиқадилар. Бу учрашув икки томоннинг зўр ҳужуми билан бошланади. Ўйиннинг охирида тўқимачилик комбинатининг футболчилари 4:3 ҳисоби билан Ильич номидаги завод командаси устидан ғалаба қозондилар.

* * *

Тошкент клублари биринчилиги учун бўлган катталар ўртасидаги футбол мусобақаси тугади. Мусобақага «Локомотив», «Спартак», «Динамо», «Қизил байроқ», «Торпедо» ва бошқалар бўлиб 10 дан ортиқ команда иштирок этди.

Мусобақа натижасида «Буревестник» командаси 18 имкониятдан 17 очкога эга бўлиб ғолиб чиқди. Тошкент Офицерлар уйи футболчилари эса иккинчи ўринни олишга муваффақ бўлдилар.

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

КИНО

„ИЛК СЕВИНЧЛАР“

Ёзувчи К. Федин романи асосида «Мосфильм» киностудияси 1956 йилда ишлаб чиқарган «Илк севинчлар» фильмидаги воқиалар 1905-1907 йиллардаги буржуа-демократик революция мағлубиятга учрагандан кейинги Россия меҳнаткашларининг турмуш лавҳаларини, яширин революцион ташкилотларнинг фаолиятларини акс эттиради.

Саратов кўчаларидан бири. Юкчи Парабукин қашшоқ кишилар турмушини ўрганиш учун келган актёр Цветухин ва ёзувчи Пастухов арoқ учун берган сўлковойни қизчаси Анна олгани сабабли уни жон-жаҳди билан қувиб бормоқда. Эшик олдига чиқиб турган ўрта бўйли, қотма, зуваласи пишиқ ёш йигит қочиб келаётган қизчани уйга киритиб юборади ва юкчи чол Парабукин олдини қатъий, хотиржамлик билан тўсади. Бу йигит техника мактабининг ўқувчиси, фильмнинг бош қаҳрамони Кирилл Извеков эди.

Кириллнинг икки махфий сири бор. Бири, саратовлик савдогар Меркурий Авдеевич Мешковнинг қизи Лизага бўлган муҳаббат, иккинчиси эса темир иродали ва комил ишонч эгаси бўлган слесарь Петр Рагозин раҳбарлик қилаётган яширин революцион ташкилот билан алоқада бўлишлигидир.

Кунларнинг бирида Кирилл касал бўлиб қолади. Маҳаллий врач унинг касалини кўриб, қўрғошиндан зарарланганини айтади. Врач компанияда карта ўйнаб ўтириб, ўз шерикларига Кирилл Извеков яширин типография фаолияти билан боғланганга ўхшайди деб сафсата сотади. Компанияда иштирок этаётган айғоқчи бу ерда эшитган гапларини жандарма бошқармасига етказади. Ана шундан сўнг полковник Полотенцев Кирилл Извеков иши юзасидан махсус «дело» очади.

«Дело» жандарма шкафида узоқ сақланмайди. Революционерларнинг дадил ҳаракатидан ташвишга тушиб қутирган Саратов полицияси даҳшатли репрессия бошлайди. Шаҳарда ёппасига қамоққа олиш авжга чиқади. Шу жумладан Кирилл Извеков ҳам қамоққа олинади.

Ғам билан букчайган Кириллнинг онаси Вера Никандровна Извекова савдогар Мешковнинг уйига ёрдам сўраб боради, бироқ Меркурий Авдеевич қизимнинг Кирилл билан ҳеч қандай алоқаси йўқ деб уни уйдан ҳайдаб чиқаради, лекин бу билан Мешков жандармларнинг эътиборидан четда қола олмайди. Полковник Полотенцев Мешковни чақиртиради ва Лизанинг Кирилл билан муносабатига қизиқади. Қўрқиб қолган Мешков полковник ҳузуридан қайттач, қизидан саратовлик савдогар йигит Виктор Шубниковга турмушга чиқишини қатъий талаб қилади.

Тўй куни. Лекин Лиза ғамгин. У тюрмада ётган севимли йигитни ўйлайди ва бундан буёнги турмуши севгисиз, бахтсизликда, кўз ёши билан ва маънавий ёлғизликда ўтишини ҳис этади...

Жандармлар Петр Рагозинни қидирмоқда. Улар бу ишга ёзувчи Пастуховни жалб этишга уринадилар, юкчи Парабукиндан маълумот олмоқчи бўладилар. Полковник қамоқда кўзи ёригандан сўнг ўлим тўшагида ётган Рагозиннинг хотини Ксенияни ваҳшийларча сўроқ қилади. Бироқ Ксения эри тўғрисида бир оғиз ҳам гапирмасдан жон беради.

Кирилл бошқа сиёсий маҳбуслар билан бирга оёғига кишан солинган ҳолда узоқ Сибирга сургунга кетади. Аммо у мағрур, кўзлари олисларга тикилган. У гўё зулмат ва ваҳшат орасидан келгуси гўзал ҳаёт тонгини, озодлик тонгини кўрмоқда. Йигит қатъий қадам ташлайди. Бу — мардонавор курашчи — революционернинг қадам ташлаши эди. Фильм мазмуни ана шундан иборат.

1905-1907 йилги биринчи рус революцияси бирқанча сабабларга кўра мағлубиятга учраган бўлса ҳам улуғ доҳи Владимир Ильич Ленин бу революциянинг аҳамияти катта эканлигини ўша вақтдаёқ кўрсатиб берган эди.

Фильмнинг бош қаҳрамони Кирилл ёш бўлишига қарамай бутун кучини, онгли фаолиятини халқ манфаати, озодлиги учун бағишлайди ва чинакам революционерга айланади. Шунинг учун жандармлар уни ҳар қанча қийнаса ҳам у революционерга хос сабот, матонат билан барча қийинчиликларни азоб-уқубатларни енгади. Кирилл Россияда етишиб келаётган ёш жанговар революцион авлоднинг типик вакилидир.

Ёш революционер Кирилл Извеков образини артист В. Коршунов анча маҳорат билан ижро этган. Артист ўз қаҳрамонининг ички дунёсини революционерга хос хатти-ҳаракат, мимика, вазминлик билан очиб беради. Бу образ ўзининг камтар ва вазминлилиги, маънавий қиёфаси билан томошабин хотирасида узоқ сақланади.

Петр Рагозин фильмнинг асосий қаҳрамонларидан ҳисобланади. Рагозин революцион фаолияти учун сургун қилинган, сургундан қочиб келгач, яширин революцион ташкилотга раҳбарлик қила бошлаган темир иродали, дўстларга меҳрибон кишидир. Шаҳарда ёппасига қамоққа олиш бошлангач, Петр Петрович Рагозин яширинади ва махфий равишда иш олиб боради. Петр Рагозин образини «Педагогик поэма» фильмида Макаренко образини яратган талантли артист В. Емильянов яратган. В. Емильянов революцион ташкилотчи, раҳбар ходим образини томошабинга тўғри етказа олган.

Фильмда эксплуататор синфнинг вакили полковник Полотенцев образи муҳим ўрин эгаллайди. Полотенцев образи фильмнинг бошидан охиригача чор самодержавиясининг содиқ ҳимоячиси сифатида гавдаланади. Полотенцев образи орқали эксплуататорлар синфининг ёвузлиги, разиллиги, шафқатсизлиги очиб ташланади. Артист И. Воронов Полотенцев образини яратар экан, ёзувчи синфга хос бўлган хусусият ва сифатларни ёрқин гавдалантиради.

Савдогар Меркурий Авдеевич Мешков образи диққатга сазовордир. Чунки томошабин бу образ орқали эксплуататорлар синфининг оч кўзлигини, инсон ҳис-туйғусини поймол этиб бўлса ҳам мол-мулк орттириш учун ҳеч нарсадан қайтмаслигини кўради. Меркурий Авдеевич ўз заминининг мустаҳкам бўлиши, осойишта яшаши учун ўз қизи Лизанинг хоҳишидан қатъий назар уни савдогар Виктор Шубниковга мажбуран эрга беради. Артист В. Соловьев М. Мешковнинг маънавий қиёфасини томошабинларга етказиб бера олган.

Фильмда Пастухов (артист М. Названов), Цветухин (артист В. Дружников), Парабухин (артист С. Плотников), Лиза (артист Т. Конюхова), Ксеня (артист Н. Меньшикова), Шубников (артист Б. Новиков), Анна (артист Л. Мурашева) образлари ҳам анча дуруст яратилган.

Фильмни постановка қилишда Владимир Басовнинг хизмати катта. Бош оператор Т. Лебешев фильм воқиаларига мос манзараларни суратга олган. Композитор М. Зив томонидан ёзилган музика фильм мазмуни ва ғоясини очиб беришда катта роль ўйнаган. Бироқ шуни айтиш керакки, сценарий автори А. Каплер эксплуататорларнинг синфий башарасини очиб бермоқчи бўлиб, салбий образларни ҳаддан ташқари бўртдириб юборган. Фильмда яширин революцион ташкилот фаолияти заиф ифода этилган. Бу ўринда Петр Рагозин образининг ҳар томонлама очиб берилмаслигини қайд қилиб ўтиш мумкин. Рагозин образи чинакам революционер типи даражасига кўтарилмаган.

Хулоса қилиб айтганда айрим камчиликлардан қатий назар, «Илк севинчлар» бадиий фильми Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар бўлган Россия ижтимоий ҳаётини, ишчилар синфининг революцион кураши тарихини, яширин революцион ташкилотлар фаолиятини ўрганишда, айниқса ёш революцион авлоднинг озодлик учун олиб борган кураш йўли билан танишишда катта аҳамиятга эгадир.

С. РАҲИМОВ.

ТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/VII да **Гулсара**, 12/VII да **Борис Годунов.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/VII да **Тоҳир ва Зуҳра**, 12/VII да **Нурхон.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА»—кундуз ва кечқурун янги фильм-спектакль **Бўлмаган нарсадан бир талай ғовға**, кеч соат 8 ва 10 да **Жюльета.**

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Бўлмаган нарсадан бир талай ғовға.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **Ханжар**, кундуз ва кечқурун **Бўлмаган нарсадан бир талай ғовға.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Бўлмаган нарсадан бир талай ғовға**, кеч соат 10 да **Байжу Бавра.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА» — **Илк севинчлар.**

«ВАТАН», «ХИВА», «УДАРНИК» — **Бўлмаган нарсадан бир талай ғовға.**

«ИСКРА» (Кафанов номли парк) — **Дайди** (1 ва 2-серия).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
ТЕЗ КУНДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Умаржон Исмоилов асари
ЗАФАР
4 парда, 6 кўринишли музикали драма

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **П. Раҳимов** ва **Ҳ. Раҳимов** музикаси.

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **И. О. Юнгвальд-Хилькевич**, дирижёр — **Н. М. Гинзбург**, рассом — **Г. А. Визель.**

Коллектив бўлиб кўриш учун 33-907-телефон орқали заявкалар қабул қилинади.

«САНТЕХМОНТАЖ» БОШҚАРМАСИГА
участка бошлиқлари, прораблар ва мастерлар вазифасида ишлаш учун **сантехника инженерлари ва техниклари**
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Радиальний проезд, 12-уй (10-трамвайнинг «Рабочий городок» остановкаси).

ТОШКЕНТ ПОЧТАМТИГА
почтальонлар ва ёрдамчи ишчилар
КЕРАК

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136 Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 03768. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1475